

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti: Ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.

Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Hitlerjeva državna reforma

Adolf Hitler je v prvem letu svoje vlade izvršil ogromno reorganizacijsko delo, katero je obraz historične nemške države izpremenilo tako, da ga skoro ni več poznati. Največje njegovo reformatorsko dejanje pa se bliža sedaj svoji izpolnitvi. Nemška državna reforma, ki se že dolge mesece na tihem pripravlja, je v svojih temeljih dovršena in ima biti slovesno proglašena bodisi ob obletnici nemškega zedinjenja v Versaillesu, torej že 18. januarja, ali pa dne 30. januarja, ko se dopolni leto dni, odkar je bil Hitler poklican, da prevzame nemško vlado.

Prvi odlok o državni reformi bo vseboval glavne temelje nove državne ureditve, nakar se ima v teku prihodnjih mesecev izvršiti podrobno zakonodajno delo in likvidacija vsega dosedanjega stanja.

Vodilna ideja nove ureditve je popolno zedinjenje nemškega naroda v centralistično organizirani državi, ki bo dopustila le omejeno upravno dekoncentracijo po novo ustanovljenih okrožjih. Ta bodo nekako po vzoru sedanjih pruskih provinc le upravne enote brez vsakih političnih funkcij.

Današnja Nemčija je še vedno zveza nekdanjih zgodovinskih, tudi danes do gotove mere še samostojnih držav, šestnajst po številu. Z izvedbo Hitlerjeve reforme izginejo te države z nemškega zemljevida in se stope v enoto. Vse kompetence, ki so jih dosedaj imele dežele, preidejo na državo. Poleg vojaške enotnosti, ki obstoja kolikor toliko že sedaj, se centralizirajo pred vsem šolska, justična in policijska uprava. Najvažnejše pa je, da preide na državo tudi finančna uprava posameznih dežel in da vstopi celotna država v vsa aktivna in pasiva, zato pa tudi prevzame vse dohodke iz davkov in drugih javnih dajatev, ki so se stekali dosedaj v avtonomne deželne blagajne.

Upravna razdelitev Nemčije se ne bo držala historičnih deželnih mej. Zlasti je baje zamišljena dalekosežna izprememba v južni Nemčiji. V bivši kraljevini Bavarski, ki se je še pred letom dni krčevito upirala novemu režimu in uvaževala celo možnost odcepitve od skupne države, se imata po dosedaj znanih načrtih ustanoviti najmanj dve okrožji, monakovsko in norimberško. Podobno se namerava razkosati badensko, württemberško in hessensko ozemlje. Spremenili pa se bo seveda tudi ustroj centralne vlade, ker se bodo morali ustanoviti novi državni resori, drugi pa prilagoditi novi državni organizaciji.

Hitler je s svojo reformo posegel mnogo globlje kakor dosedaj katerikoli nemški politik. Njegova reorganizacija bo, ako bo res izvedena, pred vsem izbrisala iz nemške zgodovine vse pravice nekdanjih dinastij in jim definitivno vzela vsako nado na povratek. Dinastije je sicer pregnala že socialistična revolucija leta 1918, in jih nadomestila z republikanskimi nasledniki, toda dokler je obstajala teritorialna in deloma ustavna podlaga njihovih legitimističnih aspiracij, se restitucija vedno ni veljala za izključeno. Adolf Hitler je dinastičnemu legitimizmu izpodnesel tla in s tem odstranil nevtrnost novega razcepjenja. Sličnih podvigov proti dinastičnemu partikularizmu pozna novejša nemška zgodovina že mnogo, a uspel ni nobeden. Šele po zmagi nad Francijo pred 60 leti se je Bismarcku po velikih naporih posrečilo, da je pridobil nemške kneze za kompromisno rešitev takratne državne ustave. Rezervati partikularnih držav in dinastij, ki so si jih pridržale napram državi skupnosti, pa so bili tako dalekosežni, da je bila nemška cesarska krona bolj reprezentacija napram inozemstvu, kakor pa dejanska oblast. Weimarska ustava je po prevratu sicer odpravila stare dinastije, državni partikularizem pa je morala obdržati še za naprej. Če se to vse premisli, se šele more preceniti važnost in pomen nameravane Hitlerjeve reforme, ki je mogoča le, ker je sugestija hitlerjevske nacionalne revolucije premostila prepeke in zlasti na Bavarskem obvladala najširše kmetske mase.

Ideja nemškega narodnega zedinjenja je izšla iz vrst nemških svobodnjakov; poznejši liberalci so bili vsaj teoretično njeni glasniki. V načelu so to idejo zastopali tudi socialni demokratje, ki so bili vedno nasprotniki partikularizma malih držav. Nekaj zgodovinske tragedije ironije je v dejstvu, da je bila najpopolnejša realizacija te ideje pridržana smrtnemu sovražniku liberalizma in socializma.

Ne more se danes še predvidevati ali celo prorokovati, kako se bo izkazala v praksi nameravana unifikacija in centralizacija. Vsekakor pa predstavlja največji eksperiment, kar jih je Hitler dosedaj tvegaj.

AVSTRIJSKO-MADŽARSKA ZVEZA POD POKROVITELJSTVOM ITALIJE Nov Mussolinijev načrt za podreditev Avstrije in Madžarske italijanskim interesom — Suvichov poset na Dunaju

Dunaj, 15. jan. d. »Der Morgen« poroča iz Rima, da se bližnjemu posetu italijanskega državnega podtajnika za zunanje zadeve Suvicha pri avstrijskem zveznem kancelarju dr. Dollfussu pripisuje velik političen pomen. Državni podtajnik Suvich pride v četrtek na Dunaj kot zastopnik Mussolinija, da uradno vrne lanske obiske dr. Dollfussa o Veliki noči in Binkošti v Rimu. Poset na Dunaju ne bo samo uljudnostnega značaja, ker bo imel Suvich važna posvetovanja z avstrijsko vlado. Glavni predmet teh posvetovanj bo ojačena kampanja nemškega narodnega socializma proti avstrijski samostojnosti.

Kakor pravi »Der Morgen«, se zavzema Mussolini za ohranitev suverenosti, toda ne fašistične Avstrije, češ, da je njegovo glasilo nedavno ugotovilo, naj se nova avstrijska ustava ne uveljavi niti po narodno-socialističnih niti po fašističnih, temveč po načelih papežev enciklike Quadragesimo anno. Reforma avstrijskega državnega življenja pa se mora po italijanskem mnenju izvesti šele tedaj, ko bodo popolnoma likvidirane aneksijske želje berlinskih narodno-socialističnih voditeljev.

List poroča nadalje, da bo sporočil Suvich zveznemu kancelarju dr. Dollfussu tudi nove Mussolinijeve predloge za zagotovitev avstrijske neodvisnosti. Temeljna misel novega Mussolinijevega načrta je v tem, da bi se ustvarilo tesno sodelovanje Avstrije in Madžarske. Sodelovanje naj bi se vzpostavilo predvsem na gospodarskem področju, istočasno pa naj bi Avstrija in Madžarska sklenili tudi politično zvezo, ki bi ji kumovala Italija.

Za primer, da bi Avstrija in Madžarska pristali na njegov načrt, ponuja Mussolini obema državam znatne gospodarske koristi. Predvsem naj bi se za Avstrijo ustvarila v Trstu svobodna luka, o čemer že dalje časa razpravljajo. Nedavno so se mudili v Trstu vodilni funkcionarji avstrijskih železnic, da bi proučili položaj. Mussolini pa hoče še preko tega ustvariti nove možnosti za izvoz avstrijskih industrijskih proizvodov, avstrijskega lesa in madžarskih kmetijskih proizvodov v Italijo, s čimer hoče italijanska vlada še posebej podpreti avstrijsko-madžarsko zvezo.

Na potu v Varšavo je danes prispel na Dunaj madžarski kmetijski minister Kalay, da se udeleži posvetovanj skupne ko-

misije za izvozne kontingente, ki je bila določena v avstrijsko-madžarski trgovinski pogodbi. Brez dvoma pa se bo ob tej priliki govorilo tudi o novem Mussolinijevem predlogu.

Končno poroča »Der Morgen«, da je Mussolini obvestil o svojem novem avstrijsko-madžarskem načrtu tudi angleškega zunanjega ministra Johna Simona, ko ga je o Božiču posetil v Rimu. Angleški zunanji minister je pokazal za predloge itatijskega ministrskega predsednika mnogo razumevanja.

Po posetu na Dunaju se bo državni podtajnik Suvich vrnil v Rim, kjer bo poročal Mussoliniju podrobno o svojih razgovorih z avstrijskimi državniki. kmalu nato pa bo odpotoval v Budimpešto, kjer se bo prav tako pogajal z madžarskimi državniki o načrtu za čim tesnejše avstrijsko-madžarsko sodelovanje.

Vaugoin v Rimu

Dunaj, 15. jan. d. Generalni direktor avstrijskih železnic in bivši minister Vaugoin se mudi v Rimu, kjer se pogaja zaradi osnovanja avstrijske svobodne cone v

tržaškem pristanišču. Po poročilih listov potekajo pogajanja ugodno ter je verjetno, da bo ob priliki prihoda italijanskega državnega podtajnika Suvicha na Dunaj sklenjen končni sporazum v tej zadevi.

Gömbös o reviziji trianonske pogodbe

Budimpešta, 15. jan. d. Na zborovanju unitaristične stranke v SatoraljaÚhellyju je izjavil ministrski predsednik Gömbös med drugim:

Zunanje-politični položaj Madžarske se je ojačil. Po zaslugi svoje dosledne in sistematične zunanje-politične delavnosti nastopa Madžarska ne samo kot politični, temveč tudi kot gospodarski činitelj v družbi evropskih narodov. Poleg boja proti težavnim gospodarskim razmeram pa je madžarski narod tudi sposoben, da postavi svoje sile v službo velikih idej, med drugim za revizijo mirovnih pogodb.

Gömbös je nato omenil svoj delovni program, ki ga je objavil svojočasno ob prevzemu predsedništva vlade in v katerem izjavlja, da stremi Madžarska z vsemi mirovnimi sredstvi po reviziji trianonske mirovne pogodbe v duhu pravice in pravičnosti. Madžarska vlada bo ostala, je izjavil nadalje, v zunanji politiki na svoji dosedajni poti. Vsakdo, ki se ji hoče približati z dobro voljo, bo našel pri njej največje prijateljstvo, nasprotno pa zahteva, da se popravijo vse krivice, ki ovirajo madžarski narod v njegovem razvoju. Ko bo prišel čas in ko bomo pozvali pred mednarodno forum, bomo povedali, kaj mislimo o reviziji.

Stabilizacija dolarja

Roosevelt priporoča kongresu stabilizacijo dolarja na višini 60% prejšnje zlate vrednosti

Washington, 15. jan. AA. Predsednik Roosevelt je imel v reprezentantski zbornici z veliko napetostjo pričakovani govor, v katerem je pojasnil temeljna načela svoje nadaljnje finančne politike. V uvodu je poudarjal, da ima vlada pravico zapleniti vse zlato. Te zaloge zlata bodo tvorile stalno in fiksno podlago in rezervno, njena količina pa se bo menjala le, v kolikor bo treba urejati mednarodna trgovinska ravnanja in kolikor bo to zahtevala bodoča pogodba med narodi sveta glede razdelitve svetovnih zalog zlata. S sprejemom te stalne politike, ki obstoja v tem, da preide vse zlato v last države, da bo imela v tem zlatu primerno podlago za krožiti denar, je nastopil trenutek, da se določi čim točnejša vrednost ameriškega zlatega denarja.

Mislil pa je, da nadaljeval Roosevelt, da zaradi svetovne negotovosti ni v interesu javnosti, da bi že zdaj določili dolarju njegovo točno vrednost. Sedanje zakonodajstvo je pooblastilo predsednika USA, da lahko razvrednoti dolar do 50 odstotkov stare zlate vrednosti. Podrobna preiskava pa me je utrdila v prepričanju, da bi bilo zmanjšanje zlate vrednosti dolarja pod 60 odstotkov sedanjemu statutarne vrednosti v škodo javnosti. Zato priporočam kongresu, naj odredi 60 odstotkov kot uveljavljeno dovoljeno stopnjo za zopetno revalorizacijo. V interesu našega naroda je, da damo teča-

jem tujih valut čim večjo stalnost. Pooblastilo državnemu blaginjaku, da kupuje in prodaja zlato v notranjosti in v inozemstvu, je treba izpolniti s posebnim pooblastilom glede nakupa in prodaje deviz. V zvezi s tem pooblastilom predlagam, naj bi izkupiček iz devalorizacije tvoril fond v znesku 2 milijard dolarjev za nakup in prodajo zlata, za nakup in prodajo tuzemskih vrednot ter za nakup in prodajo tuzemskih vrednot, in to v takem obsegu, da bo ohranjen vlađni kredit, da bo to v skladu z devizno ureditvijo in v splošno korist prebivalstva USA.

Glede uporabe srebrne kovine je predsednik bil mnenja, da to kovino uporablja polovica sveta. Srebrni denar je tudi važna prvina denarne strukture Zedinjenih držav. Srebro je tako važen činitelj v mednarodni trgovini, da ga ni mogoče zanemarjati. Roosevelt je nato omenil sklepe londonske gospodarske konference. V tej zvezi je izjavil, da bo vrednost srebra znatno poskočila, če bodo vse države izpolnile svoje, na tej konferenci sprejete obveznosti. Vlada USA bo zaradi tega lahko uporabila srebro kot podlago za denar. Navzlic temu pa predsednik noče staviti kongresu posebnih predlogov glede srebra, ker smatra, da bodo USA lahko preiskusile londonske sklepe z drugimi svojimi denarnimi ukrepi.

Reforma avstrijske ustave

Po načrtu nove ustave dobi Avstrija štiri zakonodajne zbornice in sicer gospodarsko in kulturno ter deželni in državni svet

Dunaj, 15. januarja g. Zvezni minister dr. Ender je te dni obvestil zveznega kancelarja o temeljnih smernicah svojega dela za ustavno reformo, o kateri bo najbrž že v kratkem razpravljala tudi vlada. Bistveni znak sedaj končnoveljavno redigiranega osnutka je opustitev nameravanega »Volks-hausa« in uvedba kulturne zbornice, kar se smatra kot koncesija glede na politični razvoj in na zahtevo Heimatwehra, da naj popolnoma izginejo politične stranke. Tudi volitve v kulturno zbornico se bodo vršile po stanovskih načelih.

Nova ustava bo ustava krščanske države, kar se bo videlo že iz prvega člena nove ustave, ki se bo razlikovala od sedanjega vodilnega načela, da izhaja vsa moč od naroda že v tem, da se bo pričela z besedami »V imenu Boga vsemogočnega, od katerega izvira vsa moč, dobi avstrijski narod to ustavo«. Število bodočih ljudskih zastopnikov bo zelo omejeno, ker bo v vseh štirih zbornicah samo 120 do 140 zastopnikov, torej manj kakor jih ima dosedanjí Narodni svet. Namestu Narodnega in zveznega sveta bodo prevzele zakonodajne funkcije gospodarska in kulturna zbornica ter deželni in državni svet.

Državni svet bo štel 50 članov, ki jih bo imenoval zvezni predsednik. Po sklepu vlade bo državni svet lahko kot posvetovalni organ sodeloval skupno z vlado. V deželnem svetu bo samo 18 oseb, in sicer iz vsake zvezne države po dva. V ta svet bodo prišli deželni glavarji in deželni finančni referenti vseh osmih zveznih dežel ter župan in mestni finančni referent zvezne prestolnice Dunaja, ki bo izgubil staro ustavno stališče zvezne države, zato pa bo tudi v novi ustavi dobil poseben položaj. Gospodarska zbornica bo obravnavala gospodarske zakone, ki ji bodo izročeni. Kulturna zbornica bo nadomestila prvotno nameravani »Volks-haus«, v katerega naj bi poslale svoje zastopnike politične stranke. Pristojnost kulturne zbornice bo omejena samo na državne in kulturno politične na-

loge, včevšji pravna in prosvetna vprašanja. Gospodarska in kulturna zbornica bo sta skupaj štel 50 do 70 članov.

»Wiener Sonn- und Montagszeitung« poroča, da bo v drugi polovici januarja prispel na Dunaj italijanski ekspert za ustavno reformo, eden izmed ožjih Mussolinijevih sodrudičkov, ki bo poučil merodajne kroge o temeljnih načelih italijanske ustavne reforme, kakršno izvaja sedaj Mussolini. Italijanski strokovnjak bo ponudil avstrijski vladi na razpolago svoje izkušnje za izvebo reforme avstrijske ustave.

Nemiri v Avstriji

Dunaj, 15. januarja. AA. Splošna prepoved shodov in manifestacijskih sprevodov, ki je danes potekla, je podaljšana do 31. januarja.

Beljak, 15. januarja. Č. V soboto so imeli prišasti Heimatschutzta in člani napadalnih oddelkov vzhodne marke v tukajšnjem Park-hotelu večjo zabavo. V bližini hotela je naenkrat eksplodiralo nekaj petard in se je pričelo streljanje, ki je med ljudmi izzvalo paniko. Povzročitelj incidentov, bivši poročnik v avstrijski vojski Gallee, je bil aretiran.

Budimpešta, 15. januarja. d. Včeraj so odpisali na odredbo madžarske vlade 130 narodnih socialistov, ki so pretekli teden pobegnili iz avstrijskih delavskih taborišč preko madžarske meje, v kraj Gyula v bližini rumunske meje, kjer bodo internirani v taborišču.

Preureditev radijskih postaj

London, 15. januarja. AA. Evropske radijske postaje so začele izpreminjati svoje valovne dolžine v smislu sklepov luzernske konference že sredi pol 12. dalje. Kako daleč je pri tem uspela izločitev interferenc, bo mogoče presoditi šele v nekaj dneh.

Zasedanje sveta DN

Nemčija pozvana, naj sodeluje pri razpravi za plebiscit v Posaarju — Referent italijanski delegat

Zeneva, 15. jan. Č. Za 78. redno zasedanje sveta Društva narodov, ki se je pričelo dopoldne s kratko otvoritveno sejo, vlada v Zenevi splošno zanimanje, ker je bilo v zadnjem času politično delo Društva narodov zaradi poslednjih mednarodnih političnih dogodkov izven obsega ženevske mednarodne ustanove, potisnjeno nekoliko v ozadje, pa tudi zaradi tega ker je na dnevnem redu tekočega zasedanja posarsko vprašanje.

Glede Posaarja mora svet Društva narodov po določbah mirovnih pogodb določiti dan in mesto, kje in kdaj, naj se izvrši plebiscit, za kar mora predložiti podrobne predloge italijanski delegat. Kakor so davi zatrdjevali v političnih krogih, na tem zasedanju še ne bo padla odločitev, marveč bo italijanski delegat Aloisi zahteval od sveta potrebno pooblastilo, da se posvetuje z drugima dvema članoma sveta, ki sta jurista, in predloži svoj definitivni predlog šele na majskem zasedanju sveta Društva narodov.

Na dnevnem redu zasedanja je nadalje vprašanje o izpolnitvi mest v posameznih odborih, ki so po izstopu Nemčije iz Društva narodov ostala izpraznjena, različne pritožbe nemških narodnih manjšin v Poljski in Gornji Šleziji, vprašanje Gdanskia in poslednji dogodki v zvezi s sporom med Bolivijo in Paragvayem zaradi Gran Chaca. Svet bo razpravljaj tudi o rezultatih londonske gospodarske konference ter bo končno pozval vse države, naj podpišejo konvencijo o mednarodnih statutih za emigrante. Na dnevnem redu so tudi še vprašanja, ki jim ne pripisujejo tolike važnosti, kakor poročila posameznih odborov Društva narodov, ki se tičejo zdravstvenih in gospodarskih problemov, opija, mednarodnega zavoda za umstveno sodelovanje, radijskih postaj in drugih zadev. Z važnimi političnimi vprašanji se bo svet Društva narodov, kakor domnevajo ženevski politični krogi, bavil šele ob koncu tedna.

Javna seja sveta Društva narodov, ki jo je slovesno otvoril kot predsednik poljski zunanji minister Beck, je trajala le nekaj ur. V svojem otvoritvenem govoru se je spomnil pokojnega italijanskega delegata, senatorja Scialoja, ki je umrl pred dvema mesecema. Sivil ga je kot odličnega jurista, ki je sodeloval pri sestavi statutov Društva narodov. Italijanski delegat Aloisi se je v imenu svoje vlade zahvalil za izrazе sožalja, nakar je svet brez debate sprejel na znanje poročila raznih komisij o delu Društva narodov na gospodarskem, statističnem, radijskem in opijskem področju. Sklenjeno je bilo, da bo prihodnja seja v sredo dopoldne, tako da bosta imela francoski zunanji minister Paul Boncour in angleški zunanji minister John Simon priliko udeležiti se seje. Na dnevnem redu bo vprašanje Gdanskia. Delegati Gdanskia so že prispeli v Zenevo.

Na tajni seji se je v zvezi z izstopom Nemčije iz Društva narodov vršila dolga debata. Francoski delegat Massigli je imel daljši govor, v katerem je obžaloval, da na zasedanju ne sodelujejo nemški delegati, ko gre sedaj vendar za plebiscit v Posaarju, pri katerem je Nemčija neposredno prizadeta. Na njegov predlog je bilo sklenjeno, da se pošlje nemški vladi brzojavka, v kateri se ji službeno sporoči dnevi red zasedanja Društva narodov. Obenem se bo s to brzojavko nemška vlada naprosila, naj po možnosti sodeluje vsaj pri pravih za posarski plebiscit, ki se morajo izvršiti v okviru sveta Društva narodov, kakor določajo mirovne pogodbe. Nadalje je svet sklenil poslati v Berlin podrobna poročila o svojih razpravah o Posaarju. Vsi predlogi, ki se nanašajo na posarski plebiscit, so bili sprejeti soglasno.

Generalni tajnik Društva narodov Avenoi je nato poročal o položaju, ki je nastal v posameznih odborih po izstopu Nemčije iz Društva narodov. Eno izmed izpraznjenih mest je svet že danes izpolnil. Za ravnatelja informacijskega urada Društva narodov in tiskovnega urada pri glavnem tajništvu je bil imenovan dr. Teit iz Nizozemske. Svet je sklenil nadalje, da se vprašanje imenovanja članov v razne komisije

namestu odstopivših nemških članov odgodi na zasedanje v maju.

Pri razpravi o sodelovanju radijskih postaj se je francoski delegat Massigli ponovno oglašil k besedi in je predlagal naj se predloži vsem vladam načrt o mednarodni ureditvi oddajanja vseh radijskih postaj. Po tem načrtu bo treba v bodoče preprečiti predvsem vsako hujskanje k vojni in slahernu radijsko oddajo, ki bi ogrozila kakorkoli interese drugih držav in s tem interese svetovnega mira.

Francoska pomirljivost

Zeneva, 15. jan. g. S svojim današnjim predlogom glede Posaarja je francoska vlada ponovno dokazala, da je pripravljena sporazumeti se z Nemčijo. Izjave francoskega zastopnika Massiglia so bile sprejete v zapisnik, prepis zapisnika pa je bil popoldne dostavljen nemškemu generalnemu konzulu v Zenevi s prošnjo, naj sporoči vsebino berlinskih viadi, ker ni več neposrednih zvez med njo in Društvom narodov. Če nemška vlada v teku tedna ne bo odgovorila ali pa bo še nadalje vztrajala na odklonilnem stališču, pozneje ne bo mogla protestirati proti organizaciji ljudskega glasovanja v Posaarju. V krogih Društva narodov izjavljajo, da bo svet Društva narodov spet potrdil sedanjo vlađno komisijo v Posaarju, katere mandat poteče sicer z 31. marcem. Iz tega se more sklepati, da so bile popolnoma neosnovane vse obdolžitve zoper posarsko vlađno komisijo zaradi narodno-socialistične propagande.

Pariz, 15. jan. AA. »Petit Journal« priložuje komentar o sedanjem zasedanju sveta Društva narodov v Zenevi in pravi, da se bo moralo sedanje zasedanje baviti predvsem z vprašanjem posarskega plebiscita, ki bo prihodnje leto pod okriljem Društva narodov. List smatra, da razprava o tem vprašanju ne bo tako temeljita, kakor bi bila, če bi vanjo posegla tudi Nemčija, ki je izstopila iz Društva narodov in iz vseh njenih ustanov. Obžalovati je treba, da se država, ki zahteva zase enakost pravic, postavlja prostovoljno v podrejeno stališče v trenutku, ko hočejo združeni narodi proučiti vprašanje, ki je po mnenju narodno-socialističnih voditeljev bistvenega pomena za Nemčijo. Zato se ni treba čuditi, končuje list, če se bo našel v svetu Društva narodov delegat, ki bo predlagal, naj bi svet povabil Nemčijo, da odpošlje na sedanje zasedanje svoje delegate.

Zasedanje Male antante v Zagrebu 22. t. m.

Beograd, 16. jan. p. Zasedanje sveta Male antante je bilo zaradi nepredvidenih ovir ponovno odgodeno. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki se mora udeležiti zasedanja sveta Društva narodov in glavnega odbora razorožitvene konference in odpotuje zato v petek v Zenevo, je kot letošnji predsednik sveta določil, da bo konferenca v Zagrebu dne 22. in 23. t. m. in ne že 21. Ta neznatna odgoditev je bila potrebna zato, ker še ni definitivno določen rok pričetka zasedanja glavnega odbora razorožitvene konference.

Maksimov odpotoval iz Londona

London, 15. januarja. AA. Grški zunanji minister Maksimos, ki je imel prejšnje dni v Londonu več konferenc je dopoldne odpotoval na evropsko celino.

Ostavka kubanskega predsednika

Havana, 15. januarja. AA. Zaradi državnega prevrata je podal predsednik Grau Martin ostavko.

Plebiscit v Posaarju

Prestizna preizkušnja hitlerjevstva — Odmevi nemških notranjih razmer — Društvo narodov pred težko nalogo

Zeneva, 13. januarja.

Na dnevi reči bližnjega zasedanja Društva narodov se je uvrstila tudi točka glede ljudskega glasovanja v Posaarju. Dne 10. januarja l. 1935. poteče rok, ko se mora vršiti plebiscit, ki naj odloči o bodoči usodi Saarske kotline. Ravno leto dni je potem takoj za časa, da se pripravi vse potrebno za izvedbo plebiscita samega.

Ze na prvi pogled je jasno, da pride za prav velike stvari. Uvod v akcijo, ki pričneta s tem, je priselja že nemška zahteva, naj se plebiscit sploh ne vrši, marveč naj Francija kratkoročno odstopi, ali vrne Posaarje Nemčiji, kakor bi mogla dobiti celo prav čedno finančno odškodnino. Francija se je postavila na formalno stališče. Saj je Posaarje v upravi komisije, ki jo je postavilo Društvo narodov; ta forum je tudi edini kompetenten, da izvede plebiscit. Nihče ne more pričakovati, tako moremo pristaviti tej zahtevi, da se bo Francija sporazumela na predlog, da bi se plebiscit ne vršil, saj bi to pomenilo revizijo versailleske mirovne pogodbe. In povsem v redu je, da se sedaj zenevska kompetentna instanca lotiva izvedbe.

Ze preden preidemo na podrobnosti, moramo naglasiti, da izvedba plebiscita ne bo lahka zadeva. Vsi plebisciti pomenijo nekaj podobnega kot volitve, samo da gre pri njih še za mnogo več, za usodo in državno pripadnost dežele za desetletja, morda še za tramo. Zato je samo ob sebi umljivo, da se pri tem duhovito razburja. Se mnogo bolj nego pri običajnih volitvah, in sicer ne samo na dan volitev, temveč že mnogo prej, že v teku glasovalnih priprav, propagande ter agitacije, ki je v Posaarju že sedaj pričela.

Se prav poseben značaj pa bo dalo plebiscitni agitacijsko dejstvo, da ne gre pri tem aktu samo za veliko nasprotstvo med Francijo in Nemčijo, temveč še za nekaj prav posebnega. Gre za prestiz hitlerjevstva Nemčije, ki se bo mogla in hotela izkazati s svojim prvim velikim zunanje-političnim uspehom. Gre pa hkrati za ono hitlerjevsko Nemčijo, katere ustvaritelji in nositelji so izšli iz notranje borbe, ki so jo izbojevali z ogromno brutalnostjo, z nasiljem in s takimi, ki ne poznajo obzirnosti ter sentimentalnosti, marveč le fanatično voljo do uspeha. Taka bojna sredstva bodo hitlerjevski emisariji in pristajali prav gotovo skušali uveljaviti tudi v Posaarju; oni faktorji, ki bodo imeli v rokah izvedbo plebiscita, se morajo tedaj zavedati, da bo borba silno trda ter da bo oblast imela neznansko mnogo hudega posla, ako ho hoteli, da se bo plebiscit izvršil v miru in redu.

Da so te in slične domneve pravilne, so pokazali že zadnji tedni. Zakaj že so se pričeli prvi konflikti v Posaarju, in že so tu prve pritožbe, ki se tičejo priprav za plebiscit in ki naznanjajo pričujočo nevarnost volitev. Nemška fronta, ki predstavlja politično organizacijo hitlerjevskih pristašev v Posaarju, se je pritožila zoper ukrepe komisije, ki vrši v imenu Društva narodov upravo plebiscitnega ozemlja, češ, da postopa pristransko proti njej. Komisija pa vztraja na svojih odredbah, naglašajoč, da nikakor ne more pripustiti, da bi se v pripravah za ljudsko glasovanje uporabljale metode nasilstva. Ravno to dejstvo, da komisija ni nič popustila ter da označuje teroristična dejanja kot delo ne »neodgovornih elementov«, marveč kot delo ljudi od »nemške fronte«, priča, da so se hitlerjevske metode že pričele uporabljati v Posaarju, da pa jih upravna komisija nikakor ne misli tolerirati, marveč jih hoče onemogočiti za vsako ceno.

Ta konstatacija nam tako rekoč nakazuje, da bodočnost, nam priča o značaju plebiscitne dobe, ki sedaj pričneta. Zato je povsem umljivo, da so ti, sicer še malo pomembni dogodki, sprožili veliko ogorčenje v Nemčiji, kjer se domata vse časopise kakor na en mrv bavi s posaarskim konfliktom, pripisujejo mu ost, naperjeno zoper nemške interese. S posebno vnetostjo se naglašajo, da so ukrepi posaarske komisije sad akcije nemških emigrantov, ki so se zatekli v Posaarje ter vodijo tu energično propagando zoper hitlerizem.

S tem se nam je odkrila druga stran konflikta, ki se nam bo pokazal v Posaarju in ki bi nedvomno silno kompliciral plebiscitno gibanje samo. Mislimo pri tem na veliki spor med hitlerjevci in njihovimi notranjimi nasprotniki. Ta borba se bo nedvomno prenesla v Posaarje, a se bo tukaj na čudovit način zapletla, kakaj nasprotni si bosta stala splošni nacionalni in notranje-politični princip. Ta fatalni notranji razkol se bo pokazal v polni meri, ko se bo razvila prava plebiscitna kampanja.

Sedaj pa mora Društvo narodov najprej določiti vnanji okvir plebiscita, to je, postaviti termin za izvedbo plebiscita in določiti brzko posebno komisijo, ki naj vodi izvedbo, ter ugotovi še druge modalitete, morda tudi posebno nevtralnoro oboroženo silo, ki naj garantira mir in red. To so vse zelo važne podrobnosti, ki morejo imeti še velik pomen pri ljudskem glasovanju, o katerem moremo za sedaj reči: le to, da bo brez dvoma silno stopnjevalo narodno razburjenje na obeh straneh državnih meja ob Reno in tiralo medsebojno napetost do viške.

Nadškof in papeški nuncij

Hude obtožbe bivšega praškega nadškofa dr. Kordača proti papeškemu nunciju Ciriaciju

Premestitev papeškega nuncija msgr. Ciriacija iz Prage v Lizbono pomeni zaključek posebnega poglavja cerkvene zgodovine v češkoslovaški republiki. Ob njegovem odhodu iz Prage obnavlja praški tisk spomine na skrajno mučno afero, ki jo je izval odhajajoči nuncij in ki je imela za posledico neprostovoljni odstop praškega nadškofa dr. Kordača. Prava senzacija pa je vzbudila v javnosti objava sestavka, ki ga je napisal nadškof dr. Kordač ob svojem odstopu leta 1931 z določilom, da se sme objaviti šele po Ciriacijem odhodu iz Prage. Iz tega sestavka je razvidno pravo ozadje žalostne afere. Nadškof doktor Kordač pravi med drugim:

»Priateljsko razmerje med menoj in papeškim nuncijem msgr. Ciriacijem je bilo neskaljeno vse do onega trenutka, ko je nuncij prišel na idejo, da bi bilo treba prekrbeti za nunciatura v Pragi lastno palačo. Hotel sem mu ne vse mogoče načine pomagati. Naročil sem svojem centralnemu ravnatelju dr. Šimeku, naj si skupno z arhitekti ogleda palačo v Špeleni ulici, ki bi prišla v postev, in naj bi predlaga primerno kupno vsoto, ki bi jo češkoslovaški škofje odplačali v obrokih. Nadaleje sem mu naročil, naj se informira pri ravnatelju Živnostenske banke pod kakimi pogoji bi mogli škofje dobiti kredit v višini 5 milijonov Kč. Ko sem prejel odgovore, sem pisal vsem škofom in jih povprašal koliko bi mogli k odplačilu te vsote prispevati. Prejel sem dokaj različne odgovore. Vsi pa so se izrazili v tem smislu, da sedanjí čas za tako žrtve ni niti najmanj primeren, kajti plačilo visokih davkov, zlasti pridobnine, je neodložljivo, s par tisočaki pa stvari ne bi bilo pomagano.

Doblene odgovore sem predložil Nj. ekselenciji, ki nunciju z izločil obžalovanja, da moja intervencija pri škofih ni rodila zaželenega uspeha. Sam sem se upravičil tudi s tem, da moram to leto kriti milijonske račune za zgradbo semenišča in cerkve na Dvorišču. Zaradi tega sem prosil naj se nakup palače za nunciatura za eno ali dve leti odloži (nikakor pa ne onusti), dokler si naše blaginje ne opomore. Ta ponižna prošnja šlovenskega nadškofa, ki ga je težila skrb za duhovniški naraščai in za potrebe njegovih vernikov, pa je nuncija silno razburila. Kajti odgovoril mi je: »Sklepiem konferenco škofov in vi bom predložil to zadevo, kajti če bi vi hoteli tako, kakor vi, se nunciatura v Pragi enolič nikdar ne bi zgradila. In vendar želi Sveti oče, da se to takoj zgodi.«

Konferenca škofov je bila sklicana v Olomouci v času ko sem bil jaz budo holan. Vsioki praški prelasi mi je pozneje pripovedoval: »Po konferenci sem moral o neki zadevi govoriti z nuncijem. Pri tej priliki mi je dejal: V Olomouci sem imel škofom govor, kakršnega gotovo še svoje žive dni nisom slišal. Dejal sem jim: Škofje češkoslovaške republike prebivajo v razkošnih palačah in kupujejo milijone na milijone. nuncij, zastopnik Svete oče, na mora stanovati v tuli hiši. Če naj ostane pri tem, potem zapustim Prago in nunciatura v Če-

škoslovaški je prenehala obstojati. Nato so podali škofje svoje izjave in takoj podpisali vsote, docela drugačne, kakor so jih prvotno sporočili.«

Sporočili so mi tudi, ker sam na konferenci nisem bil navzoč, vse napade nuncija proti meni, češ da zgraditi palačo za nunciatura nisem priporočal, marveč celo prosil, naj se zadeva odloži. Nuncij se je spozabil tako daleč, da je zaklical: »O ča do io, o Kordač! — ali pamet jaz, ali pa Kordač! Objektivena povoda za tak napad na mene ni bilo prav nikakega. Tolmačiti se da samo kot zaigranost, ki ima svoj izvor v »auri sacra fames (sveti lakoti po denarju), da bi si mogel nabaviti v Pragi palačo za nunciatura in zgraditi luksuzno opremljeno vilo v Karlovih Varih. Psalm 9 pravi: »Dum superbit impius, incenditur pauper.« Dočim je bogatin prešeren, strda si »siromak.« Nuncij si je pustil prirediti zbirko za zgradbo luksuzne vile, dobil, ko so široke množice našega ljudstva stradale. Niti najmanj ne obžalujem, da sem dal prednost zgradbi semenišča in cerkve ter podpiranju stradalajočih pred zgradbo palače, ki se more brez škode za par let odgoditi.

Ta overtura je dobila po treh letih svoj finale v Břečanih. Prestani boleznj v zimi leta 1931 je sledila upaolna rekonalvescenta, tako da sem mogel na presenečenje duhovščine izvršiti poleti vizitacijo nemškobrodkega vikariata. Po končani vizitaciji, ki je bila za mene še vseeno naporna, sem se podal na oddih v Břečanski grad. Komaj sem se tam nastanil, že mi je poslal nuncij jezuitskega provinciala patra Kareka, ki me je nainvro volnih oči prosil, naj se ne prestrašim. Nato mi je izročil od nuncija Ciriacija podpisano pismo, ki se glasi: »To odgovore na položaj nadškofa morate podpisati v nasprotnem primeru bo g. nuncij nastopil z višjimi oblastili, ki si jih je v Rimu že preiskrbel.« Ko je moj izkušeni zdravnik izvedel za to žalostno zadevo, je dejal: »Če je kdo hotel, da vas po komaj prestani koni znova udari smrtna kap, ni mogel tega bolje skovati.« Bilo mi je, kakor da me je zdelala strela. Prva moja misel je bila: vložiti boš priziv na Svete oče. Toda ta misel me je minila, ko so mi zdravniki nasvetovali, naj se varujem vsakega razburjenja. Tudi bi tak rimski proces tral najmanj par let. Izkušnje z našo javnostjo na so tudi kazale, da bi se v ta proces zanjalo mnogo ljudi in bi povzročilo veliko razburjenje, a mnogi bi docela izubili vero. Vse svoje življenje sem posvetil utrditvi vere, in zato sem sklenil odgovoriti se svoji pravici do pritožbe na Svete oče, v interesu vere in cerkve. To moje postopanje na je tolmačil nuncij javnosti tako, kakor da sem prostovoljno odstopil kot nadškof. Svetemu očetu so javili moj odstop. Z obratno pošto je prišlo potrdilo.

Nadškof dr. Kordač zaključuje svoje pismo takole: »Ta zadeva predstavlja grd madež v zgodovini cerkve na Češkoslovaškem madež, ki se ne da nikdar več izbrisati.«

Vodilni angleški list o našem kralju

Ob priliki povratka Nj. Vel. kralja iz Zagreba v Beograd prinašajo londonske »Times« daljše poročilo, v katerem podpirajo velike uspehe, ki jih je naš vladar dosegel v prošlem letu za Jugoslavijo, posebno pa še za mir na Balkanu.

Poročilo omenja začetek bolgarske preorientacije s prvimi ofiціальnim obiskom bolgarskega kralja v Beogradu. Nato konstatira, da se je naš kraljevidi par s celokupnim dvorom preselil za skoro mesec dni v Zagreb, kjer je bil sprejet v avdienci tudi grški zunanji ministar Maximos, veliki pobornik za balkanski pakt. V nekaj tednih bomo videli nov velik uspeh kralja Aleksandra za mir in sodelovanje med balkanskimi narodi.

Nad 60.000 ljudi je bilo na zagrebških ulicah, da vidijo svojega kralja in kraljico in težko bi si bilo misliti pristranejši sprejem celo v Beogradu samem. Dvor je bil v palači, ki jo je pred leti poklonilo zagrebško prebivalstvo kraljevski dvojici. Kralj ee je pogosto šetal po ulicah ter se živahno pomenkoval a pasanti. Nato govori poročilo tudi o 250.000 Din, ki jih je kralj poklonil kot božično darilo zagrebškim siromakom in pa o njegovem posebnem interesu za poživlje družništva v saviški banovini.

Nova zaposlitev trboveljskega delavstva

Beograd, 15. jan. v. Prometno ministrstvo je izven mesečne kvote 20.000 ton naročilo pri Trboveljski premogokopni družbi večjo količino premoga, tako da bodo ta mesec trboveljski rudarji zaposleni 22 dni. V lanskem januarju so bili zaposleni le 11 dni. Od 1931. dalje je to sploh prvi primer, da je dobilo trboveljsko rudarsko delavstvo toliko dela. Tudi za bodoče so izgledi dobri. Prometno ministrstvo bo brzko tudi za mesec februar naročilo večjo količino premoga nad običajno mesečno kvoto.

Jubilej našega tiska

Beograd, 15. jan. AA. Odbor za proslavo stoletnice »Srbskih novine« je priredil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra v umetniškem paviljonu »Cvijete Zuzorić« v Beogradu novinarsko razstavo, ki bo slovesno otvorena v sredo. Jutri ob 18.30 bo po beograjskem radiju predaval o pomenu tega jubileja pod naslovom »Sto let našega tiska« g. Veljko Petrović, nadzornik prosvetnega ministrstva in dopisni član »Srbske kraljevske akademije znanosti«.

Obsojena vohuna

Beograd, 15. jan. AA. Danes je državno sodišče za zaščito države izreklo razsodbo v procesu proti Karlu in Mariji Cosulich, italijanskima državljankama s Sušaka, zaradi zločina vohunstva v korist neke tuje države. Po javni razpravi dne 12. in 13. t. m. je sodišče obsodilo Karla Cosulich na podlagi čl. 42 vojaškega kazenskega zakona na 10 let ječe, trajno izgubo častnih pravic in po prestani kazni na izgon iz kraljevine Jugoslavije za vedno. Marijo Cosulich je sodišče obsodilo na podlagi čl. 42. vojaškega kazenskega zakona v zvezi s čl. 34 in 71 istega zakona kot sokrivko na leto dni ječe in 5 let izgube častnih pravic ter po prestani kazni na izgon iz kraljevine Jugoslavije za vedno.

Beg dveh protogorovcev

Sofija, 15. jan. AA. Protogorovca Sandanov in Glavinčev sta pobegnila iz koncentracijskega taborišča v Karlovem. Kam sta pobegnila, ni znano; doganjo je samo to, da je avto vozil v smeri proti Plovdivu.

Bolgarski književni jubilej

Sofija, 15. januarja r. Dne 21. t. m. bo praznoval prof. dr. Aleksander Balabanov 35-letnico znanstvenega in književnega dela. Jubilant predava že 25 let klasično filologijo na sofijški univerzi. Na njegovi proslavi bo sodelovalo okoli 150 društev in korporacij iz vseh delov države.

Upor v bolgarski kaznilnici

Sofija, 15. januarja AA. V trnovskih zaporih je prišlo danes do neredov. Po kositu se okoli 70 kazencev, zbranih v obednici, ni hotelo vrniti v celice, češ, da niso dovolj topli. Obenem so začeli med vpitjem in razgrajanjem zahtevati, da izpuste več političnih kazencev, zaprtih v istih zaporih. Pri tem je prišlo do spopada z ječarji. Policija je naposled napravila red.

Radio-postaja Leipzig v ognju

Leipzig, 15. jan. d. Snoči ob 10. je nenadoma izbruhnil ogenj na antenskem stolpu radiofonске oddajne postaje v Leipzigu. Stolp, ki je 125 m visok, je pričel goriti nekako 90 m od tal. Zaradi ognja je morala postaja prekiniti obratovanje. Po dosedanjih doznajanjih kratki stik ne more priti v postev kot vzrok požara. Zaradi močnega vetra se je požar naglo razširil po stolpu navzgor in navzdol, tako, da je bil stolp videti iz daljave kakor goreča bakla. Postaja v Leipzigu je oddajala z energijo 120 kw, je bila ena največjih in najmodernejših na svetu. Obratovati je pričela oktobra lanskega leta. Oba antenska stolpa sta bila zgrajena v leseni konstrukciji. K sreči sta stala nekoliko vstran od oddajne postojnje, ki bi se sicer gotovo vnelo od padajočih ogorkov. Leseni antenski stolpi so se doslej pri vseh postajah izvrstno obnesli in je to prvi primer, da je tak stolp uničil požar.

Močan potres v Indiji

Frankfurt, 15. januarja. S. Potresna opazovalnica Taunus je dozdajne zabeležila močan potres, čigar ognjišče je moralo biti oddaljeno okoli 5600 km. Potres se je začel ob 5.53 in je dosegel višek ob 10.22 srednjeevropskega časa.

Kolkata, 15. januarja. S. Potres v Indiji je zahteval v Patni 8, v Gavi pa 9 smrtnih žrtev. Tudi več hiš se je baie podrla. Posebno močan je bil potresni sunek ob 15.45 krajevnege časa, ki je tral približno 3 minute, vendar na takrat ni povzročil enšje stvarne škode. Ponovno se je zaradi potresa podrla kolodvorska postojnja v Jamnainu ob vzhodni indijski železnici, pri čemer je bilo ubitih več oseb, med njimi tudi ženske in otroci železniskih uslužbenecv. Potres so čutili po vsej Indiji.

SENZACIJA MESTA JE

razstava sarajevskih

preprog

V HOTELU „UNION“

NA DOLGOROČNA ODPLACILA — ZNATNO ZNIZANE CENE! — JUTRI V SREDO ZADNJI DAN!

Delo za mir na Balkanu

Ponoven poset Mušanova v Beogradu — Potovanje bolgarskega kraljevskega para v Bukarešto

Sofija, 15. jan. t. V sofijških političnih krogih so se razširile na novo govoric, da bo ministrski predsednik in zunanji minister Nikola Mušanov ponovno posetil Beograd. Ob tej priliki ga bosta spremljala ravnatelj političnega odseka v zunanjem ministru g. Pavlov in načelnik sodno-pravnega odseka g. Sittmanov. Po trditvah sofijških listov bo bolgarski ministrski predsednik zatem posetil tudi Bukarešto.

Diplomatski krogi so se v zadnjih dneh spet pričeli intenzivno baviti s posetom bolgarskega kraljevskega para v Bukarešti. Kralj Boris in kraljica Ivana bosta odpotovala v Bukarešto ob koncu meseca. Vse podrobnosti o posetu kralju Karolu so že dogovorjene. V Bukarešti se že nekaj dni mudi adjutant bolgarskega kralja polkovnik Panev, ki je imel že več razgovorov z adjutantom rumunskega kralja Karola, generalom Delaslevicijem. Polkovnik Panev se bo danes ali jutri vrnil v Sofijo. Diplomatski krogi so mnenja, da bosta bolgarski kralj in kraljica posetila rumunsega kralja dne 25. januarja.

V Svilengradu se je včeraj dopoldne vršilo veliko politično zborovanje bolgarskega ljudstva iz Trakije, ki se ga je udeležilo okrog 8000 ljudi. Nastopilo je več govornikov in so sprejeli tudi več resolucij. V eni izmed njih zahtevajo od vlade, naj se zavzame za prijateljske odnose z vsemi državami, ki mejijo na Bolgarijo, predvsem pa z Jugoslavijo. V resoluciji izražajo protest proti grško-turškemu paktu, ki ga tol-

mačijo na ta način, da hočeta obe južni bolgarski sosedni gospodarsko zaslužiti bolgarsko državo.

Ankara, 15. jan. AA. Poluradni »Hakimijet Milije« naglašajo zelo odločno v odgovoru nekemu inozemskemu listu, da je beograjski sestanek Nj. Vel. kralja Aleksandra in kralja Borisa zbudil v Turčiji veliko zadovoljstvo. V Turčiji so mnenja, da je ta sestanek obeh vladarjev, ki imata toliko zaslug za okrepitev miru, znatno doprinesel k ureditvi razmer na Balkanu. Ali bi mogla Turčija drugače sprejeti tak dogodek kakor z veseljem?

»Hakimijet Milije« naglašajo, da so vsi sednji sestanki vladarjev in državnikov na Balkanu koristili miru. Tudi Turčija vodi na Balkanu politiko stvarnega trajnega in neomejenega miru. Prepričani smo, nadaljuje list, da spremljajo tudi v drugih balkanskih državah vsi, ki so uverjeni, da je največji interes njihove domovine trajen mir, s velikim veseljem in zadoščenjem akcijo, ki jo vodi Jugoslavija, Rumunija, Grčija in Turčija vzajemno ali vsaka zase, toda vedno na isti osnovi in v istem smislu za okrepitev miru. Pomembni sestanki, ki so bili zadnja leta, nazorno kažejo, koliko si te države prizadevajo za mir na Balkanu in kako odločno so proti vsaki pustolovski, ki bi imela za posledico neslogo Balkana. Mi hočemo prednjačiti s dobrim zgledom vsem, ki tudi drugod delajo za ohranitev miru.

Chautempsovi ukrepi v aferi Staviskega

Priprave za reformo sodne policije, da se prepreči zlorabe v finančnem poslovanju

Pariz, 15. jan. AA. Predsednik vlade Chautemps se je včeraj sestal s pravosodnim ministrom Raynaldjem. Razpravljala sta o zakonskem načrtu, ki ga je sestavila vlada v zvezi z bayonskim škandalom.

Kasneje se je Chautemps sestal s ministrom Bonnetom in Marchandem. Razpravljali so o nekih izpremembah v finančnem zakonu, ki naj bi olajšale ravnanje državnega proračuna.

Pravosodni minister Raynaldy je pozval prvega predsednika kasacijskega sodišča Lescouina in še dva svetnika tega sodišča, naj brez odlašanja temeljito prouče vsa dejstva afere Staviskega, tako da bi vlada mogla skleniti primerne sankcije.

Predsedništvo ministrskega sveta je objavilo naslednji komunikacije:

Upravna preiskava, ki jo je odredil predsednik vlade Chautemps glede pogrsk, ki so jih zagrešili razni organi policije in nadzorstva, ki bi morali zasledovati bayonsko afero, se nadaljuje z vso odločnostjo. Preiskava je že dosegla razne napake in površnosti posameznikov, za katere bo vlada predlagala primerne sankcije. Nadaleje je preiskava ugotovila, da je bila vsa organizacija preiskave nezadostna, kar je bilo vzrok, da se je mogel škandal razviti.

Posl. Prekoršek na Polzeli

Celje, 15. januarja.

V nedeljo je bil v restavraciji pri »Jelenu« na Polzeli redni občni zbor tamošnje občinske organizacije JNS ob skoru polnoštevni udeležbi članstva. Zborovanju je prisostvoval tudi narodni poslanec g. Ivan Prekoršek, ki so ga zborovalci navdušeno pozdravili.

Predsednik občinske organizacije, postaje-načelnik g. Breskvar je obširno poročal o delu organizacije v preteklem letu, ki je rodilo že tudi lepe uspehe. Omenjal je še posebej borbo organizacije za samostojnost občine Polzele in za zmago pri občinskih volitvah. Navzočemu narodnemu poslancu Prekoršku je izrekel zaupanje in prično zahvalo za njegovo delo.

Poročila tajnika g. Sadarja ter blagajnika in prosvetarja so bila dokaz notranjega razmaha organizacije, ki šteje danes že 125 članov.

Po poročilih odbora je spregovoril narodni poslanec g. Ivan Prekoršek, ki je dejstval organizaciji k doseženim uspehom ter poudarjal potrebo enotnega in složnega dela. V borbi za samostojnost občine je našel mnogo poti v aktivnosti vodstva organizacije in iskrenem sodelovanju domačega župana g. Mešiča. Gosp. poslanec je nato razpravljal o zakonu o zaščiti kmetov ter o uredbi o javnih delih. V svojem poročilu je dalje podčrtal izredno srečno aktivnost naše zunanje politike, ki nam je uspevala na Balkanu prijateljske odnose z vsemi sosedji, zlasti tudi z bratčim bolgarskim narodom. Govorec o zadnjih občinskih volitvah v dravski banovini in posebej še v celjskem srezu, je g. poslanec omenil nesmiselnost pričaovanja punktašev, da se bo kolo naše nacionalne državne politike zavrtelo zopet nazaj v dobo pred 6. januarjem 1929. Izid volitev le na celi črti utrdil med narodno vero in zavest, da povratka nazaj ni. Zato jih je vedno več, ki pristopajo v naše vrste, ker hočejo v svojem pravem spoznanju in futu za narod in državo pri nadaljnji izgradnji naših prilik pozitivno sodelovati. Mi ne vodimo v naši stranki računa na kasta za preteklost, ki je bila narodu in državi v nevarnosti, marveč zbiramo vse zdra vo in pošteno z željo, da se k velikemu delu narodnega in državnega preporoda prilagodimo vse pozitivne sile naroda. Gosp. poslanec so navzoči zborovalci nagradili z burnim pritvilevanjem.

Pri volitvi novega odbora sta bili predlagani dve listi, iz katerih pa se je spornostno sestavila enotna lista, ki je bila nato so-

Predsednik vlade skuša obenem pospešiti zakonodajne ukrepe, ki naj službo sodne policije poenotijo in uredijo delovanje finančnih oddelkov pri prefekturah in oddelku splošne varnosti. Vse kaže, da bo služba sodne policije izročena državnemu tožilstvu in da bo služba splošnih poročil, ki je sedaj predeljena prefekturam, izročena oddelku splošne varnosti. Finančne sekcije bodo odslej združene v enem skupnem oddelku.

Pariz, 15. jan. AA. Komisar Hennett in inspektor Bonny sta vse dopoldne zasliševala bivšega ravnatelja orlanske mestne hranilnice Desbrossesa o njegovih zvezah s Staviskim. Zaslišanec je priznal, da je bil eden izmed najhujših sodelavcev Staviskega, izjavil je pa, da mu bayonska afera ni bila znana. Komisar Charpentier je zaslišal tudi neko skrivnostno mlado in lepo plavalso žensko, ki je spremljala Staviskega in poslanca Bonnaura na enem njenih potovanj v Budimpešto.

Bayonne, 15. jan. AA. Preiskovalni sodnik je dopoldne poklical poslanca Bonnaura ter mu povedal, da je obdolžen skrivde v aferi Staviskega in utaje, zaradi česar mu je parlament vzel imuniteto. Bonnaura proti temu ni protisiral. Zaslišanje je bilo krako.

glasno sprejeta. Dosedanji predsednik gosp. Breskvar je odklonil ponovno izvolitev, saj kar je bil za novega predsednika z nekaterimi spremembami dosedanjega odbora izvoljen g. dr. Vid Cervinka, okrožni zdravnik na Polzeli. Novo izvoljeni predsednik je izrekel zaupanje dosedanjemu odboru ter predlagal zaupno poslanca g. Prekoršku. Zaupnica je bila sprejeta s splošnim odobravanjem.

Penklubovci o obisku v Sofiji

Beograd, 15. januarja p. Ponoči so potovali skozi Beograd člani zagrebškega in ljubljanskega Penkluba, ki so bili v posestih pri Bolgarih. Vsi književniki so ob ob svojem prihodu v Sofijo zelo iznenadeni in so navdušeni nad vtisi, ki sta jih nanje napravili Sofija in sploh bolgarsko kulturno življenje.

Strašna smrt dveh otrok

Split, 15. januarja n. V družini delavca Mateja Bradarica v Sinju se je pripetila snovi velika nesreča. Mož, ki je zaposlen v tvojarski družbi »Darmatiene«, je odšel na delo in domuči so se že odpravili k počitku. V kuhinji so spali trije otroci. Z ognjišča je nenadoma skočila iskra na opeko, ki se je vžgala. 13-letni Grge se je zaradi opeklin prebudit in zbežal iz kuhinje, njegova dva brata, stara 10 in 14 let, pa sta zoglenela. Grge je poklical na pomoč mater, ki je skočila v kuhinjo, pa svojih dveh otrok ni mogla več rešiti. Sama je dobila hude opekline in so morali poleg Grge tudi njo prepejati v bolnišnico.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Preležno oblačno in megleno, nadaljnje padavine in mraz. — Situacija včerajšnega dne: Velik ciklon prodira preko kontinenta ter povzroča hude vremenske motnje. Preko južne Evrope prehaja manjši, a nič manj jak sekundarni ciklon, ki ga spremljajo vzhodni in južni vetrovi. Nad vzhodno in južozadno Evrovo prevladuje relativno visoki pritisk. Pritisk se narasla za 1 do 3 mm le v centralnih krajih države, drugod le na delu za 1 do 7 mm, posebno na severozapadu. Temperature so ostale nespremenjene, le v vzhodnih in nekaterih zapadnih krajih države so narasle za 1 do 2 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za torek: Spremenljivo, južno vreme, zapadni vetrovi.

Naši kraji in ljudje

Novo cesto v Slovenske gorice!

Najnujnejša potreba, da ondotne kraje zvezemo s svetom

Maribor, 15. januarja

Večkrat smo že čitali o lepota naših idiličnih gor, čuli tudi o družstvu prijateljev Slovenskih gor in Ljubljani, kar pa se je vse nanašalo večinoma le na periferijo te pokrajine: Ptuj-Ormož-Ljutomer, dočim v osrednje kraje le malokdo prodre, širša slovenska — še manj jugoslovanska javnost pa jih sploh ne pozna. In kako tudi, ko pa teče ves železniški in večji cestni promet samo okrog Slovenskih gor, v notranjosti pa se spjelane le običinske ceste — in še to v zelo desolatnem stanju — ter deloma še bivše okrajne ceste, danes banovinske II. reda, ki so tudi slabo vzdrževane, povrh pa še grajene brez vsakega smotrenega sistema, čisto po lokalnih vidikih in interesih vsakokratnih mogotcev. Zaradi tega so navedene ceste spjelane tudi neekonomično za javni promet, ker gredo čez hrib in dol ter so nesposobne za moderni avtomobilski promet in sodobni gospodarski razvoj. In posledica?

Nekdaj bogate in cvetoče Slovenske gorice so gospodarsko takorekč na tleh; vinogradniška in vsesplošna kriza je tu občutljivejša, čim bolj je kraj oddaljen od vsakega večjega prometa. Ti kraji nudijo poleg žlahtnega vina tudi vseh drugih kmetijskih dobrot še za tako razvijen trg! Ali kaj pomaga, ko sta trg in dober kupač daleč, prevoz pa vezan na silne težave in nesorazmerne stroške. Zato danes tukajšnje dobro ljudstvo ječi pod pezo javnih bremen ker ni v stanju nabaviti si najnujnejših potrebščin; večina je popolnoma obubožala ter se pojavlja enaka brezposelnost kakor v industrijskih krajih, z vsemi žalostnimi pojavi. Pomoč je več ko nujna, a kako?

Čitali smo o bednostnem skladu banovinske in o prevažnih ukrepih vlade za pobijanje bede z javnimi deli. Apeliramo na vse merodajne kroge, ljudske zastopnike v narodnem predstavništvu in banovinskem svetu pa tudi v vseh drugih pristojnih odborih, posebej še na odločujoča banovinska in državna oblastva, naj se v prvi vrsti spomnijo vseh težav in potreb Slovenskih gor, njihovih slabih in nedovoljnih cest, pa tudi pozabljenih nučnih regulacijskih del, za kar nudi najzlast-

nejši dokaz vsakoletna poplavljenja Pesniška dolina. Vso pozornost in skrb nadležnih zasluži ta naša obmejna pokrajina tudi iz narodno političnih ozirov; treba jo je čim tesneje povezati gospodarsko in narodno z jugoslovensko državo celino, zato povzdigniti in primerno usmeriti celotni promet.

Poleg nujne preložitve, preureditve in vzdrževanja obstoječih in dograditve zasnovanih novih cest se naj z eno smotno potezo uvede sistem v celotno cestno omrežje s tem, da se čimprej spjelne državne ali vsaj banovinske ceste I. reda po sredini Slovenskih gor od Maribora v smeri Sv. Lenart - Senarska - Sv. Anton - Kraljevci - Sv. Jurij ob Ščavnici - Ljutomer oziroma Veržje - Beltinci za Mursko Soboto odnosno Dolno Lendavo. Ta cesta bo povezala vse ceste Slovenskih gor v organično celoto ter pritegnila tudi naše Prekmurje bliže k srcu Slovenije; poslednje bo tem popolnejše, če se napravi še odcep od opisane ceste v Kraljevcih (od sv. Jurija) čez Zupetince in Hvalenice proti Ptuj. En pogled na karto nas pouči o smotnosti in naravni potrebi te ceste, ki bi v nadaljevanju dravske proge tekla takorekč iz Koroške v ravni črti in lahkem terenu čez Slovenske gorice proti Prekmurju na madžarsko mejo, odnosno obratno čez Ptuj v sredino banovine; pa je s tem na dlani tudi eminentna narodno-obrambna vrednost te ceste ter se vsak rodoljub more le čuditi, da se vse do danes ni nikdo zavezal za njeno energično izvedbo. Razveslili smo se tem bolj, ko smo zvedeli, da se je sedaj takorekč od dvajseti uri pokrenila resna akcija od samih neposredno zainteresiranih občin; priporočamo jim, da stvar pospešijo in se potrudijo, da dotična stvarno utemeljena, obširna spomenica pride čimprej na sveto mesto, sicer utegne biti prepozno. Razpoložljiva sredstva obstoječih in predvidenih fondov bodo sicer drugod potrošena in Slovenske gorice bi ostale stvarno odrezane od vsakega naprednega prometa in gospodarstva ter brez prave zveze s Prekmurjem. Bodočnost in blagostanje posameznih pokrajin zavisi le od dobrih cest, po katerih se bo vse bolj razvijal moderni promet z vsemi svojimi dobrotami. Dr. B.

Skozi odgonske in policijske zapore

V obeh je število gostov lani naraslo

Ljubljana, 15. januarja

Tam v zadnjem, na hrib se naslanjajočem delu staroslavne ljubljanskega rotoča so odgonski in začasni policijski prostori. Novi ječar g. Polde Jezovšek, sin prejšnjega upokojenega ječarja, ima kaj obilo posla z nesrečnimi odganci in policijskimi arestanti. Za zapore služijo stari, z debelim zidom obdani prostori.

Za moške je najprej posebna velika soba. Tu sem pridejo vsi oni, za katere je ljubljanska policija odredila, da se odzdejo v domovinske občine, in tudi mnogi delomrzniki. V odgonskem zaporu morajo presedeti tudi kazni ljubljanci, ki jim jih je policijska uprava naložila zaradi raznih policijskih prekrškov, tako zaradi prestopkov cestnega policijskega reda in kaljenja nočnega mira. Vsi ponočnjaki, ki nečesto plačati denarne kazni, morajo romati v ta zatohli prostor, da presede 12urno ali še večjo kazen. Zato je ta soba vedno polna gostov. Ječar skrbi za strogo enačnost, kar ni prav lahka reč. V drugi veliki sobi so policijski aretiranci, to so po večini ljudje, ki so sumljivi kaknega manjšega zločina in tujinci, katerih istovetnost mora policija točno dognati. Tretji zapor je za ženske, ki so policijsko kaznovane, za odganke in za raznih deliktov osumljene ženske. Večje zločince ljubljanska policija takoj odvede v zapore ljubljanskega okrožnega sodišča, ker jih ni mogoče na magistratu spraviti v ločene, samotne celice.

Ječarju, ki mora skrbeti tudi za prehrano zapornikov, je v pomoč dnevno po en

Pri boleznih srca in poapnenju žil, magnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zagotavlja »Franz Josefovsk« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cev so izkazala, da služi »Franz Josefovsk« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefovsk« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

700 prošenj za sprejem srednješolsko službo

Beograd, 15. januarja

Porabiti je treba v veliki tekmi za obstanom vsako priliko da se opozorijo maturanti ob prestopu na akademsko tla, kaj jih čaka v stroki, ki so si jo izbrali za svoj študij. Zaenkrat bodi onim, ki se vpišejo na filozofsko fakulteto, v informacijo nanizanih nekaj števk, ki same govorijo najbolj zgovorno.

V prosvetnem ministrstvu leži okrog 700 prošenj absolventov filozofske fakultete za sprejem v srednješolsko službo. K temu je treba še prišteti precej prošenj za reaktivacijo. Od 700 prosilcev je okrog 280 moških in okrog 380 žensk. Največ je prosilcev za zgodovino in zemljepis, za

prirodopis, narodni jezik in pedagogiko, najmanj pa za matematiko in fiziko.

Srednje šole bi potrebovale v vsej državi še okrog 150 učnih moči, največ za predmete, za katere je najmanj prosilcev. V dravski banovini je nujno potrebnih okrog 30 profesorjskih kandidatov; a da bi se krile vse potrebe, do 36. Prošenj filozofov ljubljanske univerze brez teh, ki so diplomirali oktobra 1933, je tu 3 za slovenščino (med njimi ena ženska), 9 za francosčino (4 ženske), pet za nemščino (4 ženske), 3 za klasične jezike (vse ženske), 1 za matematiko (ženska), 5 za pedagogiko, 14 za zgodovino in zemljepisje (4 ženske), 11 za prirodopis (6 žensk). Kar povsod drugod, imajo tudi tu boljša kvalifikacija in moški prednost pri nastavitvi.

Interesentom Vzajemne pomoči

Ljubljana, 15. januarja

Ljubljansko okrožno kot konkurzno sodišče je zadnje dni razposlalo mnogim upnikom Vzajemne pomoči, ki je prišla v konkurz lani decembra, obvestila o otvoritvi konkurza in hkratu formularje

Obletnica skrivnostnega zločina

Zadeva Olujića in Roksanića, ki sta bila sedem mesecev po nedolžnem zaprtu, še ni definitivno končana

Beograd, 15. januarja

Te dni bo minilo leto, odkar so našli umorjenjo čudaško milijonarko Drago Mitrovičevico v njeni hiši v Kralja Milana ulici št. 5. Kdaj so neznani zločinci starki vzeli življenje, najbrž ne bo nikdar znano, kajti stanko so zadnjič videli lani okrog 10. januarja, in vse preiskave po najdbi njenega trupla pa do danes so imele tako malo uspeha, da je težko upati na razjasnitev skrivnostnega zločina.

O tragediji Jovana Olujića in Adama Roksanića, ki sta bila 7 mesecev osumljeni na roparskega umora, je razvidno iz pisma, ki ga je poslal Olujićev zagovornik odvetnik Ante Bojanić beograjski »Politiki«, zadeva teh dveh mučenikov indicija je ni definitivno zaključena. »Politika« je tedaj, ko je državni tožilec ustavil preiskavo proti Olujiću in Roksaniću, v svojem poročilu navedla, da Jovan Olujić le malo govori o vsem tem, kar se mu je zgodilo. Odvetnik meni v svojem pismu, da bi se mogla redkobesednost njegovega varovanja napadno tolmačiti in dati dobro ve, da poročevalce »Politike« z omembo redkobesednosti ni menil ničesar slabega, prosi vendarle, da bi list, ki je že od nekdaj dvomil o krivdi obeh osumljencev, objavil tudi naslednje:

Tudi Olujić dobro ve, kakšna krivica mu je bila storjena, ni pa hotel o tem

podrobneje govoriti po nasvetu svojega zagovornika. Zagovornik mu je molčečnost svetloval zaradi tega, ker zanj zadeva še ni bila končana tedaj, ko pristojna oblastva izreka svojo besedo glede Olujićev in Roksanićev krivde.

Tudi Olujić se zaveda, da je brez potrebe ostal 7 mesecev v zaporu in da je izpuščen samo po zahtvi svoje popolne nedolžnosti in objektivne preiskave sodne oblasti. — Mi smatramo, pravi odvetnik, da javnost vsaj za sedaj še ni pravi forum za razpravljanje o podrobnostih te zadeve. Sodne oblasti ki so vedno spoštovale zakon, bodo imele morda še priliko, da se pečajo z vso to zadevo. To je vzrok, da za sedaj še ne želimo, da bi se o tem razpravljalo v listih. Sedaj je pozitivno samo eno: da sta Olujić in Roksanić popolnoma nedolžna.

V beograjski javnosti se spet razpravlja o vprašanju, če nimata morda umora stare milijonarko vendarle na vesti nedavno na smrt obsojeni Mihajlo Marković in njegov žet umrli pajdaš Milko Marković in Milković sta imela v točni evidenci vse ljudi, ki so opravljali kakaj tajne delne posle. Domneva se, da sta bila znana tudi s čudaško stanko, ki je v svoji skoposti iskala visoke najemnine za prostore v svoji hiši in ki je skušala tudi drugače pomnožiti svoje premoženje.

Umor geometra Vešovića nerazjasnjen

Kasacija je zavrnila revizijo državnega tožilca

Beograd, 14. januarja

Minili sta ravno dve leti, ko so 13. januarja zjutraj našli na železniškem tiru glavne proge pri Veliki Plani po vlaku razmesarjeno truplo geometra Milenka Vešovića iz Beograda, ki je v tistem kraju dalje časa izvrševal razna geometrska dela in je bil dobro znan v vsej okolici. Kakor je »Jutro« tedaj in tudi še pozneje obširno poročalo o tem zločinu, je prvotna preiskava, ki jo je vodil tedanji sreski načelnik iz Velikega Orašja, ugotovila, da je geometer Vešović ponesrečil, in je stvar potem že nekako zaspala, dokler je ni dobil v roke preiskovalni sodnik sreskega sodišča v Velikem Orašju. Po ugotovitvah preiskave je bil geometer Vešović umorjen v noči od 12. na 13. januarja v Starom Adžibegovcu in sicer po naročilu tamonjšnjega velikega posestnika in vseučiliškega dijak Zarije Milovanovića v stanovanju tamonjšnjega učiteljice Čire Ristićevne, njegove in Milovanovićeve intimne prijateljice. Zločin se je pripravil teden dni in v omenjeni noči, ko so zvalili Vešovića v učiteljsko stanovanje, sta ga tamkaj zadavila Dragoljub Babić-Ivanović in Nikola Milić v prisotnosti učiteljice Ristićevne, nakar sta z Milovanovićevo pomočjo prenesla truplo na voz, s katerim so ga prepeljali do železniške proge pri Veliki Plani in ga položili nanjo, kjer ga je zjutraj povozil stari vlak. Glavna priča je bila neka stara ženica, ki je bil njen sin sodeležen pri umoru, pa za časa preiskave ni bil več živ.

Preiskovalni sodnik v Velikem Orašju je osumljen in z njimi tudi nekoga Radivoja Todorovića, ki je podkupoval priče, da bi ne obremenjevale osumljencev,

dal pripriti, ali je okrožno sodišče v Smederevu razveljavilo ta njegov ukrep, češ da dokazi proti njim niso dovolj utemeljeni. Po naknadni izpopolnitvi dokazov so osumljeni morali zopet v preiskovalni zapor, a lani so naposled stali pred smederevskim okrožnim sodiščem obtoženi umor geometra Vešovića. Po več dni trajajoči razpravi pa so bili oproščeni krivde in kazni. Državni tožilec je proti tej razsodbi vložil revizijo na kasacijsko sodišče, navajajoč, da je bil s to razsodbo kršen formalni zakon (§ 355, točka 5. k. p. r.), ker sodišče ni sprejelo predloga obtožbe, naj se pribavi mnenje glavnega zdravstvenega sveta o vseh protislovljivih zdravnikov-izvedencev. Kasacijsko sodišče je sedaj izreklo, da z razsodbo smederevskega okrožnega sodišča ni bil kršen formalni zakon, ker so se zdravniški-izvedenci skladali glede poškodb, da so bile smrtno in posledica samomora ali nasilstva, toda brez predloženega dajenja ali pa da je bila smrt slučajna. Neznatna eneskladnost glede poškodb po mrličevem telesu pa ne morejo tvoriti kršenja zakona. Z razsodbo tudi ni kršen zakon zato, češ, ker sodišče ni z njo izključilo zločina ali samomora, ko je izreklo, da je bila smrt najbrž slučajna. Kasacija smatra, da ta razsodba ni niti nejasna niti protislovna, ker se glede na mnenje zdrav. izvedencev in vse preiskano gradivo ni moglo z gotovostjo ugotoviti, na kak način je nastopila smrt pri geometru Vešoviću. Kasacija je zato revizijo državnega tožilca zavrnila kot neupravičeno. Umor geometra Milenka Vešovića ostane tako nerazjasnjen, kakor je ostalo nerazjasnjenih še več zločinov, ki so se dogodili v istem okrožju.

Kako se je ptujski srez lani pravdal

Ptuj, 15. januarja

Iz statističnih podatkov sreskega sodišča v Ptuj je razvidno, da je imel predvsem izvršilni oddelek ogromno posla. Predlogov za izvršbo je bilo vloženih skupno 3574 (za 300 več kakor leta 1932). Od teh je bilo 17 predlogov prisilnih uprav na posestva, 181 na prisilno dražbo nepremičnin, 2141 na ruhez premičnin, 360 prepovedi na denarne terjatve, drugih izvršilnih predlogov pa 24, od tega 14 na izpraznitev stanovanj. Prisilnih prodaj premičnin se je izvršilo 63, prisilnih dražb posestev pa 5. Posredovalnih postopanj je bilo 40 in 1 konkurz. Razdelitev prodanih nepremičnin je bilo 13, od katerih se je dosegel izkupiček 843.903 Din od cenilne vrednosti 902.745 Din, medtem ko je ostalo vknjiženih terjatev iz teh razdelitev še za 847.178 Din. Kljub zakonu o zaščiti kmetja je slo, kakor je iz statistike razvidno, nekaj posestev na boben.

Dalje je bilo vloženih 2883 pravnih (predlanskih 2916), opominjevalnih tožb 1286 (1128), skrbstvenih zadev 8167 (6197), preklčnih postopanj 13 (28), pravnih pomoči 33 (366), odpovedi zakupnih stvari 51 (24), obči vpisnik 586 (420) overjenjv podpisov je bilo 667 (908), zemljeknjižnih zadev 3710 (4373), izpisikov iz zemljiške knjige je bilo izdanih 784 (760), predsedstvenih zadev 414 (482), denarna knjiga ima za znakovanih števk 3460 (4414).

CONCHITA MONTENEGRO

v vefilimu ljubezni, sreče in boja

CARMENCITA

Predstave ob 4., 7. in 9 1/4 uri

Zvočni kino IDEAL

Uboj in roparski napad

Celje, 15. januarja

Pred dnevi je Martin Meh od Sv. Florijana pri Šoštanju v domačem kraju v prepiru z nožem napadel 22letnega delavca Feliksa Tajnika ter ga zabodel v lice 'n hrbet. Ko je tamkajšnji gostilničar Franc Verdev to videl, je pograbil kol, udaril Meha z vso silo po glavi in mu prebil lobanjo. Meh se je takoj zgrudil in na mestu izdihnil. Težko poškodovanega Tajnika so prepeljali v celjsko bolnišnico.

V gozdu v Linah pri Celju je bil v četrtek ob belem dnevu izvršen drzen roparski napad. Ko je šel posestnik Dolenc iz Košnice po gozdu domov, sta ga pričakala dva brezposelna delavca. Prvi se je postavil na stražo, drugi pa je pograbil Dolenc, ga vrnil na tla ter ga pričel daviti in je zahteval od njega denar. Dolenc se je krčevito branil in pričel klicati na pomoč. Tega sta se delavca prestrašila, pustila svojo žrtev in pobegnili brez plena.

Orožniki so dva delavca v soboto aretirali in ju oddali v zapore okrožnega sodišča. Oba sta stara nekaj nad 30 let, doma pa od Sv. Primoža pri St. Juriju.

Luci Englisch

prinaša

v Zvočni kino Dvor

salve smeha v velikični opereti

Hladna devica

Predstave ob 4., 7. in 9. uri.

Cene 2, 4, 6 in 8 Din

KULTURNI PREGLED

Nov zmagovit uspeh „Jenufe“

Ze tretjič so Janačkovo »Jenufo« priklicali in postavili na naš operni oder. Ne v zaporednih sezonah, marveč v daljših predelkih, in vsakokrat se zdi, da je svežejša, učinkovitejša, močnejša. Človek se kar ne more nadejati novi in novi zmagovitosti »Jenufe«, ki jo je dosežala na svoji poti, ko je prodira skozi slane brnke, nato pa čez skoraj poltudi desetletij praškega teatra v široki svet. Janaček je bil star 48 let, ko je ustvaril in čakati je moral do svojega 62. leta, da sta Praga in za njo Dinaj izpregovorila o odločilnem triumfu njegovega dela. Sedaj je prišla slava, prišlo je nešteto prvih, drugih in desetih uprizoritev, prišla je še danes ogromna glasbena literatura o Janačku, pa uradno priznanje in visoko pedagoško mesto v Pragi: prišla so potovanja, zaženketal je celo dolar in rodila so se nova dela. Vrstili se prevodi, ponujale se založbe. Naposled je večno mladeža, a vendar že 74 let starega mojstra Janačka obkrala še smrt. Kljub silajnim opernim uspehom »Katie Kabanovec«, »Lisčice bistrorške« in drugih del, je vendar »Jenufa« tista, ki je zavojevala najtrajnejše vse evropske in izvenevropske operne odre. Njena slava, njena zmaga temelji enako v njeni glasbeni vsebini, kakor v občeločevskih dogodkih, ki trosejo osnovo libreta Gabrijele Preissove. Vsa tipično svojega glasbena umetnost Ja-

načka se razgrne že na prvih straneh partiture pred nami.

Vsak ton Janačkove glasbe korenini v domači zemlji, v ljudski duši; vsak izmed nešteti motivov in motivčkov govori domovinske, moravski dialekt, ne v verzih, marveč v pojoči, močni prozi; iz vseh kompliranih ritmov, v katerih se bore sodi elementi z lihim, utripa ercu moravskega, a v širšem razmahu splošno slovanskega človeka. Ti melodični zamečki, ti kratki, a tembolj napeti pevski loki, te zvočne zastave, se blešče v domačih, rodnihi mavričnih barvah. Ne citirani folklor, a iz njegovega duha prosto izvirajoča neizbrana, bogata melodična in ritmična reka se pretaka skozi vse strani partiture, od prvega do zadnjega taktu. Ni to zunanja, ornamentalna muzika, ampak resnica, tonski jezik, slika človeških duš, ki so objestne, sirove, malenkostne, trmaste v svoji zdvojenosti, izgubljene, zločinske, a tudi naivne, nežne, iskrene, zamaknjene, trepete in ljubče, odpustajoče, vse razumevajoče, ekraška: veren obraz svojega, a tudi splošno kolektivnega človeka. Na abruptnih motivnihih krpah, na njihovem trmoglavem ponavljanju, na neznatnih drobcih, na navoženih, na rebusnih ritmihi in tempih, na preprostihih ardehstvih zida Janaček ogromna glasbena stopnjevanja, nabita z vrela dramatik, ki poganja zono po koeleh. To je

včas dramatika in pol, dinamit, razdiralna, a obenem ustvarjalna sila, ki fascinira, ki jemlje sapo, Janačkov orkester govori popolnoma svoj jezik, kakor da moister ne bi bil nikoli vajene, kakor da ne bi nikoli povohal v kak nauk o instrumentaciji. Ustvaril si je tak nauk kar takoj sam. Vsak hip preseenečajo švigajoči, tresoči se visoki instrumentalni toni, pa vijugasti, melodični

Ciril Debevec, režiser »Jenufe«

tiri pihal, nizki, zaderčivi trillčki, kriki, kakor iz drugega tonskega sveta, strmo rastoči napadalni vali celnega orkestra, eksplozije, polne zračne pavze, balzameki mir. Vsak hip nekaj presenetljivega novega, in vendar je v vsej svoji pisani raznobarnosti čudovito enotno.

Ni manj dramatična in učinkovita, kakor muzika Janačka, ni operna knjiga Preissove, če se za njo zavzamejo poleg inteligentnega, umetniško visoko potentnega režiserja pravi, močni operno - odreski ljudje. Res krepka, globoko posegajoča mora biti Jenufa, a še silnejša, izrazita dramatičarka Cerkovnica.

Preprosta, a vendar močna, učinkovita je kmečka zgodba, ki se odigrava pred nami. Kako lahko bi ob njenem sklepu zabrojl verjetnihi libretist v kri in blato! In morda se ima »Jenufa« zahaliti za svojo izredno razširjenost pomrtrajaočemu, nežno poetičnemu koncu, blazilno odmevaločemu se ercu priprosteža, a dobrega kmečkega človeka, enako kakor v ercihi vseh poštenih kulturnih ljudi, ki žele mile sodbe in odpustanja za greh, porojen iz hipne zablode k vsemu slabemu nagnjenega meša.

Uprizoritev letošnje »Jenufe« daleč prekaša prejšnji dve. Hvala režiserju C. Debevcu. Ne vem, ali je C. Debevec muzik ali zna ločiti mol od dura, a muzikalen je vsekako, ker bi sicer ne mogel z vsem svojim znanjem pripomoči tudi muzikalni plati »Jenufe«, do tako problematnega uspeha. V bistvu muzike, v muzikalni oblikovni strukturi opere so za režiserja skrivne vse drugačne naloge, kakor jih dopušta zgolj drama.

Ako hoče tudi glasbena plat dela privedi do najvišje mogočega učinka, mora vse scene, vse osebe postaviti tako, da mu to uspe. Sveda mora zvezati oboje, a ne eno na škodo drugega.

Interpret, ne improvizator, je povezal tako glasbenika, kakor dramatika ter tankočno in z zrelo spretnostjo zadostil obema. S preprostimi sredstvi, z umnim razpostavljanjem oseb, z naraščajočo ali padajočo dinamiko dogodka je osebje dodajal ali zmanjševal, tako da se je v enaki meri razvijala tudi muzikalna dinamika. Zvišani prostor oobe je duhovito povzdigoval učinkovitost kontrastov, blaznost Cerkovnice je pognala Laco in Jenufo vsakega prav naravno v drugi kot, ljudski ansambli v prvi in zadnji eliki so bili dokaz primitivnih, a mojstrski uporabljenih sredstev, in prav povsod je poleg dramatike prišla do naučnikovejšje veljave tudi glasbena stran opere. C. Debevec izvrstno ve, kar treba, in kar treba, to hoče, in kar hoče, to zna. Brez dvoma je naš najboljši režiser.

V močnih umetniških, našega opernega teatra najboljših silah Thierry - Kavčnikov, Gjungenac - Gavellovi, Bernot - Golobovi, Gostižu in Marčecju ter celi vrsti nosilcihi manjših ulog je »Jenufa« imela poštene, trudoljubne, najodkritosrenejša priznanja vredne interprete. Pred vsemi hodi kot silna igralka ga. Thierry-Kavčnikova. G. Polič je kot dirigent vnovič dokumentiral, da ume nesebično, vestno, požrtvovalno in v velikim znanjem služiti glasbeni umetnosti.

Polno gledališče je pokazalo svojo hva-

17. dražba kož

divjadi na velesejnu
22. januarja 1934. 1291
Poslajte nemudoma blago na naslov:
Ljubljana »Divja koža«, Velesej.

Domače vesti

• Odlikovanja. V notici pod tem naslovom z dne 12. t. m. je nekaj pomot. Odlikovanj so med drugim z redom sv. Save (II. stopnje) sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani g. Erik Eberl (ne Ernest), z redom sv. Save V. stopnje računovodja apelacije v Ljubljani g. Janko Spreitzer (ne Strajfer) in voditelj zemljiške knjige g. Julko Marčič (ne Julka), dodeljen ministrstvu pravde.

• Spomenik žvircarskim žrtvam za svobodo Jugoslavije. Leta 1915. je poslala Francija Srbiji v pomoč tudi več oddelkov svoje tujske legije, da bi se zajezilo sovražno prodiranje proti Valandovu in Dojranu. V teh borbah je padlo tudi več žvircarjev, ki so bili med legionarji. Na pobudo četniškega vojvode Koste Pečanca je bil ob soodlovanju bojovnikov in nacionalnih organizacij v Beogradu ustanovljen odbor, ki bo žvircarskim žrtvam za našo svobodo postavil primeren spomenik v Skoplju. Delegacija ustanovljenega akcijskega odbora za zgradbo tega spomenika bo te dni odpotovala v Skoplje, da se s predstavniki občinske uprave dogovori o izvedbi načrta.

• Reorganizacija Rdečega križa. Po novem zakonu o organizaciji Rdečega križa, ki je bil sprejet lani septembra, se od 1. t. m. izvaja reorganizacija Rdečega križa. Vrhovno vodstvo društva je glavni odbor s sedežem v Beogradu. Na sedežih banov, vrbu, budo poslovali banovinski odbori, v središčih središčnih oblasti pa sreski odbori. Medtem bodo imele občine svoje občinske odbore Rdečega križa. V mestih, kjer ni odborov, pa bodo ustanovljena poverljiva nišča.

• Prvi krematorij na Balkanu bo zgrajen še letos v Beogradu. V nedeljo se je v Beogradu vršila odobrova seja društva za sežiganje mrtvih »Ogenj«, ki obstaja že od leta 1904. In se trudi za zgradbo krematorija v naši prestolnici. Predsednik društva dr. Vojislav Kujundžić je odbornikom na seji sporočil, da je društvo njegov član in prijatelj, posestnik Mihajlo Pavlović naklonil milion Din in da se bo s to vsoto in že z doslej zbranim kapitalom lahko začela graditev krematorija že letos spomladi. Krematorij bo zgrajen ali na občinskem zemljišču ali pa na zemljišču, ki ga bo društvo kupilo v bližini novega pokopališča.

ZA DAMSKE ŽEMPERJE HOLANDSKA VOLNA

TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1

• Proti nehijskim brivnicam. Zveza brivskih pomočnikov, ki obstaja že od leta 1923. je v nedeljo na svojem II. kongresu v Zagrebu, o katerem je na kratko poročalo že ponedeljsko »Jutro«, sprejela tudi resolucijo, ki navaja, kako so brivnice v raznih krajih in na periferiji mest zelo za nevarne in tudi nevarne, ker se v njih prenašajo različni nalezljivi bolezni. V mnogih brivnicah so tudi silno izkoriščani pomočniki in vajenci, ki morajo delati po 12 in še več ur na dan. V nekaterih brivnicah vajenci tudi spijo. Resolucija zahteva, naj se nameščanje pomočnikov in vajencev sistemizira na ta način, da bo na tri pomočnike prišel en vajenec, ki pa morajo imeti vsaj dva razreda kake srednje šole. To sistemiziranje je potrebno zaradi tega, ker se dogaja, da nekateri mojstri delajo samo z vajenci, ki pa potem ko dokončajo vajensko dobo, ne najdejo službe.

Pravkar je izšla knjiga „MOJSTRSKI IZPIT“

ki jo je priredil Janko Traven kot priročnik kandidatom za mojstrske izpite. Obsega 250 strani in stane Din 30.—

„Ljubljanska založba“

Ljubljana, Podrožnik V/40

ZA SVOJO DRUŽINO SKRIBITE,

če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

Če gledate na to, da je Jutrova naročina vedno pravočasno plačana, ker sicer Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJE« miruje.

• Za zgradbo unke železniške proge preko Knina in ne preko Zrmanje, kjer so vsako zimo snežni zameti, ki za dalje časa prekinjejo promet se že od nekdaj izjavljajo prebivalci Dalmacije. Sedaj pregleduje teren med Martin-brodom in Zrmanjo posebná komisija železniških strokovnjakov in zastopnikov občinskih uprav Splita in Šibenika. Zastopniki Šibenika, Splita in Knina bodo skušali na vsak način uveljaviti svoj predlog, naj bi se zaščitili interesi srednjega Jadrana za zgradbo železniške proge preko Knina, kjer ni nevarnosti tako čestih prometnih ovir in prekinitev.

• Alkarji gradijo svoj dom. Alkarsko društvo v Sinju namerava v najkrajšem času zgraditi svoj društveni dom na tako zvanem Kaničaku v Sinju. Starodavno društvo bo v svojem domu uredilo tudi velik muzej, v katerem ne bodo zastopane samo tradicionalne zanimivosti iz društvene zgodovine, marveč bodo zbrani tudi drugi važni zgodovinski spomeniki in zanimivo. sti Sinja in okolice.

• 100 letnica prvega časopisa v Srbiji. Pred 100 leti na dan 17. januarja je izšla prva številka »Novina srpskih«, ki so bile uradno glasilo in obenem tudi prvi časopis v Srbiji. Današnje »Službene Novine« so naslednik »Novina srpskih«. Da bi se ta jubilej čim dostojneje praznoval, je v Beogradu ustanovljen poseben odbor pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja, ki bo ob praznovanju jubileja prvega časopisa v Srbiji priredil v paviljonu Cvjetaja Zuzorić tudi časopisno razstavo, ki bo otvorjena od 17. do 28. t. m. Na razstavnem prostoru bodo tudi predavanja o pomenu jubileja.

• Nemški rudarji v srednjeveški Srbiji. V najnovejši knjigi Srbske akademije znanosti »Razvoj srbskega denarstva do kralja Milutina« je dr. Gregor Čremošnik, kustos sarajevskega muzeja in dopisni član akademije opisal tudi naselitev nemških rudarjev v Srbiji v srednjem veku. V svoji razpravi ugotavlja, da so srbski vladarji Stefan Prvovenčan ali pa njegova sinova Radoslav in Vladislav namenoma pozvali v svojo deželo rudarje iz Nemčije, in sicer iz Breisgaua, ki je takrat slovel po svojih bogatih rudnikih srebrne rude. Ti nemški rudarji so začeli izkoriščati prirodna bogastva Srbije in Brskovo je postalo središče srbskega rudarstva. Brskovo, srbski Breisgau je dosegel veliko važnost za srbsko narodno gospodarstvo v srednjem veku. Tu je bila prva državna kovnica denarja in ustanovila se je tudi glavna državna carinarnica, ker se je tam koncentrirala vsa trgovina srednjeveške Srbije. Razprava dr. Čremošnika zavrača domnevo mnogih zgodovinarjev, da so prvi rudarji pribežali v Srbijo pred Mongoli preko Mađarske.

• Novi grobovi. V Novi vasi pri Mariboru je umrl g. Josip Učakar, profesor trgovske šole in bančni ravnatelj v pokolu Dosegel je starost 71 let. Pogreb bo jutri ob 16. iz mrtvašnice v Radvanju. — Na Grosupljem je umrl g. Filip Marš, elektrotehnik, uslužben v tovarni motovza. — Pokojnika blag spomin, žalujočim naše sožalje!

• Popravek. V članku »O poklicni stanovski organizaciji« od dr. Steške v nedeljskem »Jutru« čitatelj v 3. odstavku, 12 vrsti namesto »ki, pravilno« bje, v 16. vrsti namesto »družba« pravilno »zdržba«. v 17. vrsti namesto »ustanovame« pravilno »ustanovome«, v 4. odstavku, 14 vrsti namesto »pokrajinskih, pravilno »krajinskih«, v 2. stolpcu, 3. odst. 2. vrsti namesto »določbe« pravilno »dohodke«, v 3. stolpcu, 2. odst. 13. vrsti namesto »oblasti« pravilno »vlasti« in oblasti.

• Prostovoljna darila za poplavljenca v Struški dolini. Za časa jesenskih povodnj v Strugah je banska uprava pozvala tudi zasebna podjetja, da po svoji moči pripomorejo k obnovitvi poškodovanih poslopj s tem, da podarijo akcijskemu odboru razen gradbeni material. Na ta poziv so darovale naslednje tvrdke: Fran Kotnik, Verd pri Vrhniki, 1 vagon (15 t.) židne in strešne opeke; »Alpeko«, trgovsko-industrijska družba z. o. z., Ljubljana, 1 vagon (10 t.) portlandskega cementa; Franc Sodin, Ljubecna-Celje, 1 vagon (10 ton) židne opeke; Zabret in sinova, družba z. o. z., Bobovk pri Kranju, 1 vagon (15 t.) židne opeke; Ormoška opekarna, družba z. o. z., Ormož, 1 vagon (10 t.) židne in strešne opeke; Leonard Treppo, Brežice, 1 vagon (10 t.) židne opeke; Alojzij Goricki, savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov, Mozirje, v gotovini 200 Din; »Drava«, lesna industrija d. d., Maribor, v gotovini 500 Din; Mestna pilnarna, Ljubljana, 2000 kg koksa; Trboveljska premožokopna družba, Ljubljana, pa po znižani ceni 1 vagon portlandskega cementa; tvrdka inž. Dučić, Ljubljana, je prepusila 4 koksve peči v brezplačno uporabo.

Živimo v dobi, ki je za človeštvo morda najusodnejša, pravi ljubljanski župan dr. Dinko Puc v svoji lepi »vodni besedi«. »Ni li vredno zapisovati v tem času vlogo našega mesta? To tem bolj, ker je povest Ljubljane tudi povest Slovencev, zgodovina tretje prestolnice naše države, pa tudi važen del zgodovine Jugoslavije.« Pisali bomo kroniko Ljubljane, ker jo ljubimo. Ljubljano zaradi njenih vrlin kljub njenim slabostim. Mi je ne gledamo v težkih, deževnih, mračnih dnevi. V naših dušah živi njena slika, ko se ponosno dviga iz lahkih jutranjih megel, ozarjena od pomladanskega solca. In radi pozabimo na vse senčne strani, na težke socialne prilike, na trpljenje in na zlobe, kadar se nam odkrije Ljubljana v svoji lepoti: bela in mlada, lesketača se nevestica aredi zelenih trat in njiv, obdanih s svojimi gorami! Dr. J. C. Oblak je priobčil tu odlomek svojega potopisa, kjer med drugim primerja Ljubljano z Weimarjem in piše o kulturnih nalogah centralnega slovenskega mesta. Univ. prof. dr. Anton Melik je zastopen s temeljitostjo, a prav zanimivo opisano razpravo »Povodnji na Ljubljanskem Barju«. Viktor Kopatnik S. J. je priselaval tehten zgodovinski članek »Gabrijel Gruber S. J. in njegov prekop«. Dr. Ivan Lah je avtor posebnega interesantne zgodovinske alike »Knez Miloš v Ljubljani«. Janez Zorman piše o Narodni galeriji v Ljubljani. Iz sornetnega peresa Jojpa Westra je zgodovinski do-nesek »Momenti v razvoju Ljubljane od leta 1787.—1821.« V današnji Ljubljani in nje podobno iz pišije perspektive nas vodi kon-

• Velik vlom. V noči na 13. t. m. je bilo vlomljeno v trgovino Hertševs Kristine v Slovenji vasi pri St. Janžu na Dravskem polju. Vlomilci so vdrl v lokal skozi okno s tem, da so razbili steklo ter razklenili železno ograjo. Iz trgovine so odnesli razno manufakturno blago in usnje v vrednosti okoli 15.000 Din. Za vlomilce še ni sledu. Orožniki vršijo stroge poizvedbe.

• Neznat tat je vlomil med božičnimi počitnicami v stanovanje šolske upraviteljice g. Ive Drakslerjeve v Grobljah v Beli Krajini in odnesel nekaj denarja, zlatnine, medu, marmelade, silivke in drugih reči. a vlomilcem ni sledu.

• Združenje krojačev in krojačice v Kranju bo imelo pomočniški izpit (vajensko skušnjo) 28. t. m. Prijave se sprejemajo do 22. t. m.

• Objede obleke barva v različnih barvah in pisirja tovarna JOS. REICH.

ŠOLSKA DECA

je najbolj izpostavljena raznim infektivnim boleznim. Proti vhanju klic skozi duplino ust in grla vam najbolje pomagajo priljubljene

ANACOT PASTILE

Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malemu zavojčku Din 8.—, veliki zavojčku pa Din 15.—, 354

Iz Ljubljane

• Organizacija JNS za svetokrižki okraj je imela 11. t. m. v Kačičevi gostilni na Tyrševi cesti svoj 3. občni zbor. Udeležba članov je bila lepa. Poročila predsednika in drugih odbornikov so pokazala, da je mlada organizacija s svojim agilnim odborom zelo živahno delovala. Število članstva se je lani podvojilo, delo je bilo složno in harmonično. Poročila so bila soglasno odobrena, soglasno je bil izvoljen tudi novi, na 15 članov povečan odbor z zaslužnim predsednikom inž. Šušteršičem in drugimi dosedanjimi funkcionarji na čelu. Podpredsednik je kot občinski svetnik poročal o komunalnih zadevah. Med tem je prišel na zborovanje ljubljanski poslanec minister dr. Kramer, ki so ga navzoči tople pozdravili. Predsednik ga je kratko nagovoril in ga zagotovil neomejenega zaupanja vsega članstva. V enournem govoru, ki so ga vsi zborovalci poslušali z napetim zanimanjem je g. minister orisal najbolj pereče zadeve momentanega političnega in gospodarskega položaja. Vsem zborovalcem iz srca je govoril predsednik, ko se je dr. Kramerju iskreno zahvalil za njegov referat in vse njegovo delo. Ministrova državniška izjava in ves njegov priprst, tovariški nastop so naredili na vse poslušalce velik vtis in jih utrdili v veri, da so pod njegovim vodstvom na pravi in v današnjih razmerah edino možni poti.

• Diplomiran je bil na juridični fakulteti g. Oskar Hraštnik iz Gorice. Čestitamo!

• Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani se najpričneje zahvaljuje banki upravi in vsem premožnim dobrotnikom, ki so pripomogli, da je božična obdaritev siromašnih otrok, dijakov in osirotelih družin na rojstni dan Nj. Vel. kralja tako lepo uspela. Obdarovanih je bilo preko 400 oseb z obleko, čevlji, perilom in živili. Vsota na-

Telefon 33-87

PREMIERA V ČEŠKEM JEZIKU

DOBRI VOJAK ŠVEJK

V naslovni vlogi Saša Rašilov.

Predstave v torek, sredo in četrtek ob pol 7. In pol 9. uri

Dopolnilno nov zvočni tehnik

Pride! Pride!

»LJUBIMKANJE«

CELJE 1. 30. 8. 9. 5. 4. DIN

servator dr. France Stelč je člankom »Ljubljana z aeroplana«, napisan na osnovi številnih fotografij prof. Ivana Noča. Castiljivi zgodovinar Ivan Vrhovnik je iz svojega za ljubljano zgodovino tolikanj dragocenega materiala, nabranega v dolgih desetletjih, sestavil za »Kroniko« razpravo »Slovenščina in ljubljanski cerkvaht«. Predavanje podžupana prof. E. Jarca »Kulturne naloge našega mesta obravnava nekatere načela vprašanja komunalne kulturne politike.« Ob 700letnici prihoda od. frančiškancev v Ljubljano se imenjuje daljši prispevek dr. Angelika Tomina o delovanju tega reda v Ljubljani. Božo Borštnik je v članku »Ob 25letnici septembrskih dogodkov« opisal te dogodke in označil njih pomen za našo politično zgodovino. Razprava dr. Rudolfa Andrejka »Najstarejša ljubljanske industrije« se, bo še nadaljevala. Mestni arhivar pa je avtor »Ljubljanske kronike«, ki se začenja v septembru leta osemnajstega in se bo v prihodnjih zvezkih nadaljevala tako, da bo časovno ujela sedanjo dobo. Zvezek zaključuje splošni pregled z nekrologi zaslužnih ljubljancev in z drugim gradivom.

Posebna odlika »Kronike« pa je nje prema. Silovitost naslova stran s citatom iz Cankarja, vedbarne priloge na umetniškem papirju, vse polno ilustracij in portretov dajejo temu zvezku značaj lepo opremljene albuma. V tem pogledu paš prekaša n. pr. »Beogradske Opštinske Novine«, ki so sicer dobro urejane in dokaj čedno opremljene časopis. To ali ono bo treba še izpopolniti; tako naj bi »Kronika« zlasti beležila

branega denarja je znašala 21.324 Din, poleg tega se je nabralo manufakturnega blaga in raznih živil. Za vse to bodi vsem dobrotnikom in vsakomur posebej v imenu obdarovancev izrečena iskrena zahvala. Vse dobrotnike in prijatelje pa društvo obenem prosi, da mu ohranijo naklonjenost v zavesti, da vršijo dobro delo in s tem pomagajo mnogim pomoči potrebnim.

• Simfonični orkester Zagrebske glasbene akademije, ki koncertira v petek, dne 19. t. m. v unloniski dvorani, nastopi v im-pozantnem številu 70 članov, 4. in II. violina imata po 12 goslačev, dalje je v orkestru 6 viol 8 čelov, 4 kontrabasi, 12 leseni instrumentov, 4 rogovi, 3 trobente, 3 pozavne, tuba, harfa in tri tolkala. Dirl-gira rektor Fran Lhotka. Orkester bo iz-valjal najprvo Beethovnov violinski koncert v d-duru, op. 61, eno najpomembnejših del neesmertnega mojstra. Solist je g. Zlatko Topolski. Zatem pa se izvaja simfonična vizija za soli zbor in orkester »Morje«. Koncert bo v umetniškem oziru zelo inter-tesanten in tudi pomemben, zato opozar-jamo nanj. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni.

• Tatjanin večer, ki ga priredi Zveza ruskih akademikov Aleksandrove univerze pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja, se bo vršil v četrtek dne 1. fe-bruarja v Kazini. Čisti dobček je namen-jen za vzdrževanje akademskega kolegi-ja, knjižnice ter za podpiranje najrevnejših članov zveze.

• Združenje borcev Jugoslavije ima do nadaljnjega svojo pisarno v šentpeterski vojašnici in prostorih oblastne organizacije vojni invalidov. Pojasnila se dajejo vsak dan od 3. do 5. ure popoldne, ob nedeljah od 10. do 12. ure dop. Telefon 30-40.

• Organizacija praktičnih elektro-in strojnih tehnikov poziva svoje članstvo, da se udeležijo pogreba tragično preminilega člana tov. Filipa Marna, ki bo danes ob 16. izpzd mrtvašnice splošne bolnice.

• Predor med Ameriko in Evropo po znanem Kellermannovem romanu »Der Tunnel« ki je leta 1913. vzbudil toliko zani-manja in je postal takorekto last vseh na-rodov, se prikazuje sedaj v najgenialnejšem filmu tudi v Ljubljani. Delo je vzbudi-lo tudi v Ljubljani obilo zanimanja ter velja med strogimi filmskimi kritiki za največjo filmsko dramo, kar smo jih dose-gali videli. V takem delu je nakopičeno vse kar vzbuja senzacijo in globoko zajame človeško dušo. Film bo samo es nekaj dni na sporedu. Predvaja se v Elitnem kinu Matič.

• Sestra Angelika je naslov filmskega delu, ki nam pokaže življenje in nehanje nemirne žene, ki je preizkusila vse gorje sveta in vso slast življenja. Naenkrat se je pa znašla za samostanski zidovi, da-leč od življenja in strasti v miru in sreči. Delo, ki ga je ustvaril slavni režiser Fritsch, bo gotovo našlo mnogo odmeva tu-di med našim občinstvom.

• ZKD predvaja v Elitnem kinu Matič film »Dunajski valček«. Zaradi velike-ga zanimanja se bo film ponovil še danes ob pol 15. Film je venec Straussovih valč-kov, delo je po režiji in vsebini dovršeno. Glavno vlogo podaja Gustav Fröhlich kot sin Janeza Straussa.

• Ramazan-Bajram. Začetek tega velikega muslimanskega praznika, ki traja tri dni, je jutri 17. t. m. G. vojaški imam M. Ahmetašević bo ta dan ob 6.30 opravil jutranjo službo božjo za vojske in mešča-ne islamske vere v primerno urejenih pro-storih v vojašnici Vojvode Mišića v Me-tekovi ulici. Islamski uslužbeni v držav-nih uradih so prosti službe.

• Tragična usoda železničarja. V sploš-ni bolnici se zdravi že od 26. novembra la-ni železniški čuvaj Vid Ivankovič, ki se je na ta dan ponesrečil na tukajšnjem glav-nem kolodvoru pri kurilnici. Po nesrečnem naključju ga je podri stroj ter mu zlomil nogo in povzročil še druge poškodbe.

• Izguba državljanstva. Mestno načel-stvo ljubljanske občine je objavilo, da je bilo v smislu člena 28. zakona o državljan-stvu 14 ljubljancev brisanih iz domo-vinske matice mestne občine ljubljanske, ker žive v tujini ali pa so sploh neznanega bivališča. S tem izbrisom so izgubili ju-goslovensko državljanstvo naslednji Ljub-ljanci: 1. 1883. rojeni Gramatika false Terlik Stefan, spediter na Dunaju; 1. 1850. rojeni Jager Anton, mesarski pomočnik ne-znanega bivališča; 1. 1877. rojeni Klopčič Rajko, ključavničar v Ameriki; 1. 1858. rojena Kristanova Marija, šivilja v Grad-cu; 1. 1857. rojeni Legat Maks, klepar v Bukaresti, in njegov sin Ivan Jurij; 1. 1860. rojena Linsingerjeva Cecilija, zaseb-nica v Innsbrucku; 1. 1854. rojena Lu-scharjeva Marija, krovačeva vdova na Du-naju 1. 1866. rojena Lisčeva Josipina, vdo-va po civ. geometru v Krolsbachu pri Grad-cu; 1. 1856. rojena Massova Ema, zasebni-ca v Gradcu; 1. 1882. rojeni Peček Viktor, trgovec v Bochumu na Westfalskem; 1. 1873. rojena Ravnikarjeva Valerija, zaseb-nica v Pragi; 1. 1871. rojeni Selan Jakob v Clevelandu; 1. 1856. rojeni Triberšek Vinko, pekovski pomočnik na Dunaju.

• Muhašto vreme imamo. Pretekli te-den je najprej pritisnil mraz, nato je v so-boto močno snežilo, a nedelja je bila spet

izjave tukaj o Ljubljani, ki so včas prav značilne. Skratka: Ljubljana se je s svojo »Kroniko« odlično postavila!

„Proteus“

Tretji zvezek našega poljudnega pri-rodoznanstvenega časopisa »Proteus« pri-naša članek prof. Franceta Planina »Skrb za naše ptice pevke«. Pisec se ustavlja ob ne-katerih napakah, ki jih delajo prijatelji ptic in daje nasvete za pravilno izdelavo krmil-nih hišic. Dr. L. Kušter je priobčil za-nimivo »Zgodovino redkega polka«. Gre za »Turbo elephantotus«, ki pripada vrsti Lan-za in ki so ga dolgo časa pogrešali, do-klar ga niso lani znova »dkrili v kraških jamah kot relikv iz terciarne dobe. — O tem, kako nastajajo gorovja, porčuje ita-lijelje članek dr. Ivana Rakovca. O avliči drestii piše znani ribarski strokovnik dr. Avgust Munda. Sledje književne novosti (Dijrometa Umberto, Život našega Jadrana; Vodnik po zbirkah Narodnega muzeja v Ljubljani; arheki prevod Darwinovega »Člo-vekovnega porekla«). Drobne vesti so tudi v tej številki posebna zanimivost zvezka. Po-govori, vprašanja in odgovori na vprašanja zaključujejo številko. »Proteus« ureja dr. Pavel Grošelj, izdaja pa Prirodnoznan-ska sekcija Muzejskega društva v Ljubljani. Ča-sopis je vreden vse pozornosti in podnre, saj izpolnjuje važno vlogo v naši revnljni književnosti.

Včeraj še ... danes pa radioaktivno zobno kremo

Doramad

Tudi Vaš zobozdravnik pravi: to je le nekaj drugega!

razmerno lepa. Včeraj jutraj je pa za tre-nutek na vzhodu za Golovcem nebo zažalelo in prikazalo se je po dolgem času solnce, ki pa je kmalu spet izgnilo. Živo srebro v termometru je bilo včeraj jutraj še pod —2,5 C, pozneje pa se je dvignilo naj nižjo in je termometer okoli 12. ka-zal že 2,3 C nad ničlo. Nenadno nastopajo-če južno vreme bo ljubljanske ulice izpre-menilo v brozgo, zlasti če bo pomasal še dež, ki je včeraj že pomalem nagajal.

• Dar. V spomin na blagopokojno go-spo Rozo Rohrmanovo je daroval Družbi sv. Cirila in Metoda g. Viljem Rohrman 100 Din.

1. FEBRUARJA TATJANIN VEČER

• Brezplačne kinopredstave razveselju-jejo vsako popoldne otroke na Krisperje-vem velesejnu, kjer se deca zabava tudi s streljanjem na dobitek itd.

• Zamenjane smuči v nedeljo ob 9. zvečer v tramvaju od remize do »Evrope«, se dobe v oglašnem oddelku »Jutrac«.

• Maturanti učiteljske imajo pleano vajo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbor-nice. Višudno vabljeni!

Iz Celja

• »Karl in Ana« v celjskem gledališču. Celjski igralci so uprizorili v četrtek 11. t. m. zvečer v Mestnem gledališču znano vojno dramo nemškega pisatelja Lenhar-da Franka »Karl in Ana«. Snov troji eua številnih rodbinskih dram, ki so rezultirale iz žalostnih prilik in izprememb v svetov-ni vojni. Mož se vrne po dolgih letih iz ru-ske

a. Zdravje nesreč. V nedeljo je hotel 53 letni posestnik Karol Horvat v Krajncu pri St. Juriju ob juž. žel. shraniti svojo puško. Pri tem pa je puška padla na tla in se sprožila. Naboj je zadell Horvata v desno pazduho. 28 letna frizerska pomočnica Pavla Mrzavca iz Celja je padla v nedeljo pri smučanju v bližini Celjske koče tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo pod kolonom. V Radečah je hotel 36 letni delavec Albert Strnša v soboto z roko pogaziti motor avtomobila. Pri tem ga je ročica udarila v svo silo po levi roki in mu jo zlomila. V soboto si je 60 letni rudar Franc Čestnovar iz Zagrada pri Celju pri padcu na zmrazil poti zlomil levo nogo. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

Iz Maribora

a. Prvi zgodovinski večer bo v četrtek ob 20. v Studijski knjižnici. Na dnevnem redu je tema »dr. Jože Vošnjak«. Vsi člani Zgodovinskega društva vabljeno.

a. Zdravniško društvo v Mariboru ima svojo sejo v sredo zvečer v hotelu »Mariborski dvor«. Vabljeno vsi člani, da se seje udeležijo.

a. Delavski odsek UJNZB v Mariboru je imel pred dnevi svoj letni občni zbor, ki se ga je udeležilo impozantno število nad 600 delavcev. Navzoči pa so bili tudi podpredsednik centralnega odbora g. Vuletić iz Beograda, predsednik mariborske podružnice g. Tumpej in delavski delegati iz Ljubljane. Po poročilih posameznih funkcionarjev in po pozdravnih nagovorih so bile volitve, pri katerih je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Jakob Rupert.

a. Občni zbor upokojencev UJNZB se je vršil v soboto popoldne v društveni sobi v Narodnem domu pod vodstvom predsednika g. Rebola. Ljubljansko društvo je zastopal predsednik g. Škerjanc, ki je poročal o delovanju ljubljanskega društva. Po izvolitvi odbora, kateremu je ostal na čelu g. Anton Rebol, je bila sprejeta resolucija, ki vsebuje naslednje predloge in zahteve: vsem upokojencem naj se prizna neomejeno število prostih voženj na državnih železnicah in parnikih, oprosti pa naj se jim plačevanja kuluka, pri plačevanju Solnine pa se jim naj priznajo olajšave. Pokojnice naj bi se redno in točno izplačevale v začetku vsakega meseca, predpisi o prenosu pokojniških prejemkov iz ene finančne direkcije v drugo naj se omilijo, Maribor pa naj bi se uvrstil v prvi druginjski razred. Pokojnice upokojencev, odnosno vdovam in srotam naj se likvidirajo in odplačajo takoj po predložitvi predpisanih listin. Ukine naj se tridostotno plačevanje v bolniški fond ter uvede spet vplačevanje enega in pol odstotka.

a. Dvadesetletni kletarski tečaj bo v ponedeljek in torek 29. in 30. t. m. na bano-vinskih vinarskih in sadjarskih šolih v Mariboru. Pouk bo teoretičen in praktičen in bo trajal vsak dan od 8. do 12. ter od 14. do 18. a. Območni promet ob severni meji. V preteklem mesecu je prispelo preko severne meje naše banovine v Jugoslavijo 5667 oseb, od teh 2277 Jugoslovancev, 2489 Avstrijcev, 533 Čehoslovakov, 169 Nemcev in 239 podanikov drugih držav. V istem času pa so zapustile na severnih prehodnih točkah našo državo 5104 osebe, od teh 1844 Jugoslovancev, 2302 Avstrijce, 596 Čehoslovakov, 156 Nemcev in 210 podanikov drugih držav. V vsem preteklem letu je prišlo v Jugoslavijo in odšlo iz nje vsega skupaj 256.613 oseb.

a. Nesreča ne počiva. V nedeljo je zadobil pri razbijenem štedilniku enoletni sinček delavca Antona Safran iz Rute po nesrečnem naključju nevarne opeklino na obeh rokah. Prepeljan je bil v mariborsko bolnišnico, kjer se zdravita tudi 50letni pekovski mojster in posestnik Franc Ornik od Sv. Jurja ob Pesnici, ki si je pri padcu zlomil rebra ter 66letni železniški uradnik v pokloju Franc Soukup iz Maribora, ki si je pri padcu nevarno poškodoval levo roko.

Iz Ptuj

a. Zbor čebelarjev iz Ptuj in okolice. Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor podružnice Čebelarstva društva za Ptuj in okolico v Podgorjski gostilni na Bregu. Zbor je bil zelo dobro obiskan. O delovanju podružnice je poročal njen predsednik g. Lenarčič Franc in se med drugim dotaknil vprašanja regulacije prenašanja čebel na Dravsko polje in novega osnutka pravilnika o zatiranju kužnih bolezni. Zahvalil se je tudi osrednjemu društvu za nakazano denarno podporo. Zaradi povzanih železniških tarif je bil občni zbor primoran zvišati prodajno ceno vsem čebelarjem potrebnim za 5 odstotkov. Občni zbor je zavzel tudi stališče da naj bi banska uprava revidirala vse uhjake, vsaj v okolišju, kjer se je pokazala gnoloba (Bacillus alooi), kajti čebele opravljajo tu-

odbo. Gtulia Bernina je odigral v ljubljeno (in rutino) g. Pavle Kovič, a njegova žena Emilija je pa bila od. Udovčeva, ki ni samo izvrstna operetna diva, marveč tudi alutitarna dremakova igralka, le žal, da jo tu tako poredkoma vidimo. Srečan dan je imela nedvomno gđ. Starčeva, ki je ustvarila iz Titove ljubice France dovršen lik. Postranske vloge Egižja, Gigilija in neznanca so odigrali g. Harasovič, Furjan in Medven. V celoti je »Scampolo« režisiral in igralsko dobro predstava in ne bodvomno privabila pri repizah več gledalcev, kakor jih je pri premieri.

a. Poljske kulture. Za predsednika poljskega PEN-kluba je bil izvoljen Jan Parandowski, za podpredsednika Julijus Kaden Pandowski. — Piotr Chojnowski je izdal nov roman »V mladih očeh«, Zofia Nakowska, znana pri nas kot dramska avtorica in prijateljica Jugoslovijce, je dosegla uspeh z romanom »Meja«. Izšla je dolgo pričakovana knjiga Wacława Berenta »Razlastev muz. Michała Choromanskego roman »Bolnica Rdečega križa« je vzbudil pozornost. — Leon Pomirowski je spisal dva dela obsegaško zbirko studij »Nova literatura v novi Poljski«. — V založbi Nouvelle Revue Française, ki izdaja posebno Collection Polonaise, je izšel francoski prevod izbranih spisov Cypryana Norwida z naslovom »Le Stygmatisé. V isti zbirki so bili dosele objavljani romani: W. Berenta »Zlivo kamenjek, B. Prusa »Spretni stražar, S. Sieroszewskiego »Bela puščava, Szymanskoga »Hanička« in dr.

di sicer važno delo, ker direktno oploja sado cvetje, in sadije je na bivšem Stajerskem važen izvozni kmetijski pridelek. Brez čebel bi sadno drevje slabo ali nič ne rodilo, s čimer bi izostali milijonski dohodki kmetijske prebivalstva. Pa tudi sam med, posebno jesenski ajdovec, ki ga pridelajo na Dravskem polju po več vagonov, pomeni lep dohodek. S pozivom, da mora biti vsak čebelar letos ob 200letnici smrti našega slavnega čebelarja Antona Janše organiziran, je zaključil predsednik leto uspešni občni zbor.

a. Kino bo predvajal v sredo in četrtek ob 20. opereto »Halo Baby« z Marto Eggerthovo in Hermanom Thimigom. Dodatek Ufin tednik.

Iz Novega mesta

a. Kolavdacija vodnjaka v Podgradu. Na pobudo župana Šmihel-stopiške občine g. Matka, je Higijenski zavod v Ljubljani dal zgraditi v Podgradu vodnjak, ki bo lahko oskrboval z vodo vse vas tudi ob najhujši suši. Vodnjak je moderno zgrajen in ima tudi čistilnik.

Iz življenja na deželi

a. CRNA PRI PREVALJAH. Pred kratkim je bila za šolarje prirejena lepo uspeša božičnica, na kateri je bilo obdarovanih nad 400 otrok. Da je bilo mogoče prirediti božičnico in razveseliti malčke, gre zahvala predvsem soprog generalnega ravnatelja svinčenega rudnika v Mežici ge. Louisi Bargatovi. Kolu jugoslovanskih sester v Črni, Podpornemu društvu za šolsko mladino, nadgospodarstvu grofa Thurna, trdkama Punzengruber in Peče in mnogim drugim dobrotnikom. Vsem iskrena hvala!

a. SV. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Občni zbor občinske organizacije JNS se je vršil 11. t. m. v gostilni g. Kincla in je

GOSPODARSTVO

Carine na živino v italijansko-jugoslovenski trgovinski pogodbi

Novi jugoslovensko-italijanski dodatni trgovinski sporazum ureja, kakor znano, na novo predvsem italijanske uvozne carine na živino. O tem smo že obširneje poročali pretekli petek. Sedaj so nam na razpolago tudi podrobni podatki o novih italijanskih carinah na živino in meso. Kakor za govedo je tudi za teleta določen postopen prehod na nove višje carine. Tudi za teleta so sedaj določene carine po teži namesto po komadu, dakor doslej. V naslednjem navajamo bodoče italijanske carine za živo govedo in teleta v lirah za 100 kg teže (prva številka označuje prehodno carino za prve 4 mesece po uveljavljanju pogodbe, druga številka carino za 5. mesec, tretja pa pravo bodočo carino, ki naj velja od 6. meseca naprej):

	prve 4 mes.	5 mes.	pozneje
volj, krave, bikvi	70	80	85
in mlada živina	70	80	85
teleta nad 300 kg	72	83	90
teleta pod 300 kg	87	100	106

Doslej je znašala carina na vole, krave in bika 350 lir za glavo, carina na junce in junice (mlada živina), ki še niso izzubili več kakor 4 mlečnike, pa 240 lir za glavo; carina na teleta preko 150 kg je znašala doslej 200 lir od glave, za teleta do 150 kg pa 120 lir. Nove carine (končne) pomenijo za nas pri volih naše teže povznanje za preko 60%, pri teletih pa za 30 do 40%. Če namreč preračunamo sedanjo carino po glavi na carino po teži, vidimo, da je znašala doslej carina na vole naše teže okrog 50 lir na 100 kg, carina na teleta pa povprečno 70 lir na 100 kg.

Nadomestitev sedanjih carin po glavi živine s carinami po teži pa predstavlja za nas vsekakor olajšavo, kajti doslej se je na težkega vola, ki ima itak mnogo višjo ceno, ne glede na težo vola plačala ista carina kakor na lahkega vola. To je bilo nam v škodo, ker mi izvažamo predvsem lahke vole. Carinska obremenitev na 100 kg žive teže je bila doslej pogosto pri tankih volih še enkrat višja nego pri težkih volih; ker pa so vrhu tega težki volh mnogo dražji (za kg teže) je bila razlika glede carinske obremenitve na prodajno ceno še večja.

Z dodatno pogodbo so povišane tudi italijanske carine na svinjsko, govejo in telečo meso od dosedanjih 100 lir na 200 lir pri 100 kg. Precej se poviša tudi carina na perutnino, ki je doslej znašala 100 lir od 100 kg, v bodoče pa se bo pobirala za živo perutnino v višini 150 lir na 100 kg (+50 odstotkov), za zaklano perutnino pa v višini 190 lir za 100 kg (+90%).

Kakor smo že zadnjič poudarjali bodo nove carine stopile v veljavo šele tedaj, ko bo Italija sklenila sličen sporazum glede carin na živino tudi z Madžarsko in Rumunijo, kar je pričakovati do konca februarja.

Kakor nadalje doznavamo, se dopolniti trgovinski sporazum z Italijo nanaša edino na uvozne carine na govejo živino, meso in perutnino.

Poslovanje ljubljanske podružnice Poštne hranilnice

Pred dnevi smo objavili podatke o poslovanju Poštne hranilnice kraljevine Jugoslavije v preteklem letu, danes so nam na razpolago še nekateri podatki o poslovanju posameznih podružnic. Gibanje števila čekovnih računov je bilo zadnja leta pri centrali in pri posameznih podružnicah naslednje:

	1927	1930	1932	1933
Beograd	2740	4300	5300	5895
Zagreb	4684	5663	6579	7100
Ljubljana	4733	5430	5952	6221
Sarajevo	2674	2799	2898	2975
Skopje	347	1001	1159	1203

Do konca leta 1927. je bila po številu čekovnih računov Ljubljana še na prvem mestu, potem pa jo je prekosil Zagreb, ki ima danes že preko 7000 čekovnih računov. Pri centrali se je število čekovnih računov v zadnjih 5 letih povečalo in se približuje že 6. tisočju, vendar pa še ni doseglo ljubljanske podružnice, kjer tevilu računov nadlaga razmeroma naglo narašča. Podružnici

bi kredno dobro obiskan. Zbor je otvoril predsednik organizacije župan g. Jože Čretnik, ki je iskreno pozdravil narodnega poslanca g. Ivana Prekoršaka. Nato je podal g. Prekoršek, izčrpno poročilo o delu v narodni skupščini in o raznih gospodarskih in političnih vprašanjih. Naglašal je važnost uredbe o zaščiti kmeta, ki je za obstoj naše kmetije ogromnega pomena. Predloženi kmetiji pa seveda ni pomoci. Enako važna je uredba o javnih delih. Brezposelnim se bosta nudila delo in možnost zaslužka. Govoril je nadalje o velevažnosti sestanka našega in bolgarskega kralja za zbližanje dveh slovanskih narodov. Poročal je še o delu finančnega odbora, o trošarini na vino, o državnem proračunu, o težavah naših denarnih zavodov in drugih gospodarskih zadevah. Zborovalci so z napietim zanimanjem sledili njegovim izvajanjem in jih sprejeli z navdušenim odobravanjem. Nato je sledilo poročilo predsednika gospodarskega odbora, ki je poročal o delovanju organizacije v preteklem letu ter med drugim naglašal nekatere gospodarske zadeve in davčno vprašanje. Za njim je podal učitelj g. France Hajnšek tainiško poročilo, iz katerega je razvidno delovanje organizacije, ki je bilo posebno intenzivno za časa občinskih volitev in je bil zaradi tega tudi uspeh nad vse pričakovanje ugoden. Pri volitvah je bil z majhnimi izjemami ni izvoljen dosedanj odbor s predsednikom g. Čretnikom na čelu. Ob zaključku občnega zbora je podal g. Ivan Prekoršek nekaj pomenov o organizacijskih zadevah in o smernicah za bodoče delo. Na predlog g. dr. Svetine so navzoči zborovalci soglasno in s splošnim odobravanjem izrekli narodnemu poslancu g. Ivanu Prekoršku za njegovo neumorno delovanje v korist naroda popolno zaupanje in iskreno zahvalo.

Insolvenca v Sloveniji

Kakor smo poročali že v nedeljski številki, smo imeli v preteklem letu v vsej državi (upoštevajoč posredovalna postopanja) skupaj 2075 insolventov nasproti 1872 v letu 1932, 1363 v letu 1931 in 793 v letu 1930. Tudi v dravski banovini se je število insolventov znatno povečalo. Konkurzov in poravnalnih postopanj je bilo sicer precej manj, ker so se insolventni dolžniki posluževali predvsem institucije posredovalnega postopanja. Državni statistični urad je v decembru ugotovil v dravski banovini 1 konkurz (v decembru 1932, 10 konkurzov) in 8 poravnalnih postopanj (14). Za preteklo leto je po tej uradni statistiki v dravski banovini zabeleženih 44 konkurzov (predlanski 93) in 53 poravnalnih postopanj (209). Če prištejemo še posredovalna postopanja po statistiki Društva industrijev in veletrgovcev v Ljubljani, ki je preteklo leto zabeležilo 232 takih postopanj, vidimo, da smo imeli v Sloveniji lani 330 insolventov. O gibanju števila insolventov na teritoriju dravske banovine so nam za zadnja leta na razpolago naslednje številke:

	konk. por. post.	posr. post.	skupaj
1928	63	—	63
1929	46	—	46
1930	58	17	75
1931	72	107	179
1932	93	209	303
1933	44	53	232

Gornje številke nam nazorno kažejo, kako so lani posredovalna postopanja spodbila konkurze, zlasti pa poravnalna postopanja. Skupno število insolventov se je ponovno povečalo in smo imeli lani skoro 8-krat toliko insolventov, kakor v najugodnejšem letu konjunkture, t. j. v letu 1929. Ker so sedaj posredovalna postopanja ukinjena, je pričakovati, da se bodo zopet znatno pomnožila poravnalna postopanja.

Gospodarske vesti

a. Francija bo ukinila carinski dodatke na rusko blago. Pred kratkim je bila v Parizu podpisana francosko-ruska trgovinska pogodba. Uveljavljanje te pogodbe bo imelo za posledico, da bo Francija ukinila pobiranje carinskega dodatka v višini 25 odst. na rusko blago. Ta carinski valutni dodatek se pobira od marca preteklega leta. Nova francosko-ruska pogodba ustvarja med drugim možnost za plasiranje ruskega lesa na francoskem trgu.

a. Padec hmeljskih cen v Češkoslovaški. Kakor smo že poročali, je Nemčija pričela izvažati svoj hmelj po zelo nizkih cenah, ker dobi nemški izvoznik od Nemške družbe za promet s hmeljem (Hopfenverkehrsgesellschaft), ki ima sedaj edina pravico nakupovati hmelj od producentov, popust od 40 mark pri stotu od 50 kg. Glede na ta popust lahko nemški trgovci prodajajo hmelj v inozemstvu po nižjih cenah. Med žateškimi hmeljarji je zaradi tega nastalo precejšnje vznemirjenje. Zateško združene hmeljarjev poroča da se je pretekli teden srednji hmelj trgoval po 1300 do 1400 Kč za 50 kg, prvotno blago pa notira do 1700 Kč (še pred tedni je notiralo to blago nad 2000 Kč). Trgovci so zaradi nemške konkurence pa tudi zaradi nervozne ponudbe od strani producentov znižali svoje ponudbe. Celu zadruga hmeljskih trgovcev opozarja hmeljarje naj ne ponuja-

VARUJTE svoj obraz proti kožni rdečici, kožnim razpokam, počenosti, nadležnim in kačnim pojavom, ki so posledica mraznega vremena. Samo ena lepota krema, ravnotako zdrava kot učinkujeta in v svojem učinku vedno enaka.

CRÈME SIMON

napravi Vašo kožo gibko in obvarje njej sijaj in mladostno svežost kljub strogosti zime. Pazite strogo na navodilo za uporabo. Zjutraj in na večer namažite na še od umivanja vlažno kožo malo

CRÈME SIMON
SIMON PUDER
SIMON MILO

jo blaga preveč nervozno, ker to le pritiska na cene. Stanje svetovnega trga ne daje povoda za vznemirjenje, upoštevati pa je treba tudi, da so letos neprodane zaloge hmelja zelo majhne in ni bojazni, da jih ne bi bilo mogoče vnovčiti. Pri produrčenih in komisijoniranih je sedaj le še ena četrtna lanske izredno picle letine.

a. Oddajanje železniških skladišč v zakup. Železniška uprava objavlja: Pri oddajanju železniških skladišč v zakup in pri evidenci nad temi skladišči bodo v bodoče veljali sledeči predpisi: Pri določanju zakupne cene mora vsaka pokrajinska direkcija razdeliti vse postaje svojega področja v štiri skupine. V prvo skupino pridejo pristaniške postaje Bakar, Dubrovnik, Metković, Split, Sušak, Šibenik in Zelenika. V drugo skupino pridejo postaje večjih mest kakor so Beograd, Niš, Skopje, Subotica, Zagreb, Maribor, Ljubljana, Sarajevo itd. V tretjo skupino je uvrstiti postaje, kjer se kaže potreba po železniških skladiščih, in postaje v krajih, kjer se nahajajo skladišča na zasebnih zemljiščih. V četrto skupino spadajo vse ostale postaje. Grupiranje postaj, ki so ga pokrajinske direkcije že izvršile na podlagi dosedaj veljavnega odloka, ostane tudi v bodoče v veljavi; če bi bile potrebne kakšne izpremembe, bodo direkcije poslane generalni direkciji po potrebne predloge. Cene posameznih vrst železniških skladišč so navedene v navodilih, objavljenih v službenem glasilu državnih prometnih ustanov št. 2 iz leta 1934. Za pokrita skladišča tako na postajah kakor tudi na odprti progi se bo ne glede na to, ali služijo zasebnim ali javnim svrham, zahtevala enaka zakupnina. Novi obrazec zakupne pogodbe se bo uporabljal pri oddaji vseh skladišč, naj si bodo odprta ali pokrita, tako na pristaniških postajah kakor na odprti progi. Pogodbe se smejo sklopiti najdalje za leto dni. V zakup se lahko vzamejo odprta skladišča na postajah v izmeri najmanj 50 kvadratnih metrov, na odprti progi pa 100 kvadratnih metrov. Če zakup ne bi trajal vse leto, se cene zvišajo za 50 odstotkov. Najkrajša zakupna doba znaša 3 mesece. Stranka, ki želi vzeti skladišča v zakup, morajo vložiti pravilno kolokovano prošnjo na dotično železniško postajo, ki jo bo poslala dalje pristojni direkciji preko sekcije sklopa. Prošnje za zakup skladišč na odprti progi se vložijo pri šefu dotične sekcije, ki jo bo prav tako oddal pristojni direkciji.

a. Dobava konceptnega papirja. Direkcija državnih železnic, splošni oddelek v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 31.500 pol konceptnega papirja.

a. Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 50 komadov ščetk za Siemensove motorje; do 25. t. m. pa glede dobave 300 komadov strojnih svredov, 4 jeklenih rešet, 400 m podzemnega kabla, rezervnih delov za jamske varnostne svetilke in 4000 kg bencina. — Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 1. februarja ponudbe glede dobave 350 kg zakovic. — Direkcija državnega rudnika Ženica sprejema do 8. februarja ponudbe glede dobave pocinkane pločevine. — Minerska komanda v Kumboru sprejema do 25. januarja 1934 ponudbe glede dobave zračnih sesaljk, dvigalnih naprav, spojinih verig navadnih verig, železnih batov, jeklenih batov, sider, veržnih koloturnikov, isnega materiala, orodja itd. Den 16. februarja se bo vršila pri upravi državnih monopolov, oddelek za predelavo v Beogradu, ofertna licitacija glede dobave 630.000 metrov pločevinastih spojin; do 17. februarja pa glede dobave 19.000 kg žebeljev.

Borze

15. januarja.

Na ljubljanski borzi sta devizi New York in London za malenkost popustili. Avstrijski šilingi so se trgovali nespremenjeno po 9.15 (v Zagrebu po 9.10, v Beogradu po 9.08). Grški boni so bili zaključeni v Beogradu po 84.50.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bila tendenca prijazna. Vojna škoda se je trgovala po 295 in 296, za marec pa po 284, 7% Blairovo posojilo je bilo zaključeno po 36.50 in 37, 4% agrarne obveznice po 30. V Beogradu se je nadalje okrepile 6% beglške obveznice, ki so bile zaključene po 44.75 in 43, v 7% investicijskem posojilu pa je bil zabeležen promet po 60.50.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2300.40 — 2311.76, Berlin 1356.80 — 1367.60, Bruselj 795.79 do 799.75, Curih 1108.35 — 1113.85, London 185.19 — 186.79, New York 3634.94 — 3653.20, Pariz 224.43 — 225.55, Praga 170.01 — 170.87, Trst 299.79 — 302.19 (premijsa 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.15. Zagreb. Amsterdam 2300.40 — 2311.76, Berlin 1356.80 — 1367.60, Bruselj 795.79 do 799.75, London 185.19 — 186.79, Milan 299.79 do 302.19, New York 3634.94 — 3653.20, Pariz 224.43 — 225.55, Praga 170. — 170.87, Curih 1108.35 do 1113.85. Curih. Pariz 20.26, London 16.68, New York 829.50, Bruselj 71.80, Milan 27.07, Madrid 42.60, Amsterdam 207.60, Berlin 122.6250, Dunaj 57.50, Stockholm 85.90, Oslo 83.70, København 73.19, Praga 15.34, Varšava 58.10, Bukarešta 3.05. Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 11. London 29.27, Milan 47.40, New York 569.77, Pariz 35.51, Praga 25.83, Curih 173.17, 100 S v zlatu 128 S pap. Efekti. Ljubljana. Vojna škoda 292.50 den, 7% investicijsko 55 den, 7% Blair 36.50 den, 8% Blair 39 den, 7% Drž. hipotekarna ban-

ka 58 den, 4% agrarne 29 den, 6% beglške 42 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 294 — 293, za februar 285 — 288, za marec 283 — 286, za april 283 — 286, 7% investicijsko 57 den, 4% agrarne 29 — 30, 7% Blair 37.25 — 37.50, 8% Blair 39.75 — 40, 7% Drž. hipotekarna banka 53.50 — 56, 6% beglške 43.50 — 47; bančne vrednote: Narodna banka 3700 — 4000, Priv. agrarna banka 238.50 — 240; industrijske vrednote: Sečerača Osijek 125 den, Trbovlje 125 den, Isia 50 bl.

Beograd. Vojna škoda 295.50, 294.50 zaklj., za februar 285, 281 zaklj., za marec 283, 280 zaklj., 7% investicijsko 60.50 zaklj., 4% agrarne 30.25, 30 zaklj., 6% beglške 44.75, 43 zaklj., 8% Blair 41, 40.50 zaklj., Narodna banka 3850 zaklj., Priv. agrarna banka 240, 238 zaklj.

Dunaj. Državne železnice 15.77, Trbovljska 11.75, Alpine-Montan 9.60.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 15. januarja. Začetni tečajit pšenica: za maj 90, za julij 89, za september 73.50; koruza: za maj 54, za julij 52.25.

+ Winnipeg, 15. januarja. Začetni tečajit pšenica: za marec 69.25, za maj 70.

+ Ljubljanska borza (15. t. m.) Tendence mirna. — Nudijo se (vse za slovenske postaje, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mlevski tarifi): baška 79-80 kg po 140 — 142.50; sremeska in baranjska, 78-79 kilogramov po 137.50—140; koruza (po navadni tarifi): promptna po 125 — 127.50; nova sušna 115 — 117.50, nova sušena za januar 122.50 — 125; moka: baška 30c po 240 — 245, banatska po 250 — 255.

+ Novosadska blagovna borza (15. t. m.) Tendence nesprenjena. Promet srednji. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, Sombor in erdnjebanatska 91 — 93; srednjebaška 92 — 94; gornjebaška 93 — 95; baška potiska in slavonska 94 — 96; gornjebaška 89 — 91; južnobanatska 88 — 90. Ove: baški sremeski in slavonski 51 — 53, Jekmen: baški, sremeski, 64/65 kg 63 — 65, Koruza: baška in sremeska stara 74 — 76; nova 52 — 54; nova sušna 63 — 70; banatska stara 71 — 83; nova sušna 63 — 65. Moka: baška in banatska 30c in 30cgg 167.50 — 187.50; 32c 147.50 — 167.50; 35c 127.50 — 147.50; 36c 100 — 110; 37c 75 — 85; 38c 67.50 — 72.50; sremeska in slavonska 30c in 30cgg 162.50 — 177.50; 32c 142.50 — 162.50; 35c 122.50 — 142.50; 36c 100 — 110; 37c 75 — 85; 38c 67.50 do 72.50. Otrbi: baški in sremeski 54 — 56; banatski 50 — 54. Fižol: baški, sremeski 125 — 130.

+ Budimpeštanska terminska borza (15. t. m.) Tendence čvrsta, promet slab. Pšenica: za marec 8.14 — 8.15, za maj 8.33 — 8.35; koruza: za maj 7.96 — 7.98.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo na višjo, druge najnižjo temperaturo

15. januarja

Konec nesreč v zraku

Važen izum: padalo za potniške kabine

Graditelji letal se v zadnjih letih zelo trudijo, da bi našli pripomočke, ki naj bi onemogočili letalske katastrofe v takšnem obsegu, kakršnega le prečesto zavzemajo. Zadnje novosti v tem pogledu predstavljajo padala, ki naj bi v primeru potrebe spravila bodisi celo letalo brez nesreče na tla ali vsaj kabino s potniki.

Američanin major Hoffmann in stotnik Streett sta izumila padalo, ki more prenašati celo letalo. S prvim modelom tega padala sta se dvignila v višino 1500 m in zavrla letalo, ki se je začelo prekopicati in padati. Brzina pa je bila precej manjša in padalo se ni pravilno odprlo. Letalca sta se že pripravljala, da skočita z osebnimi padali iz letala, ko se je veliko padalo le

odprlo in začelo nositi letalo s hitrostjo manj nego 4 m na sekundo proti tlom. Izkazalo se je tudi, da je bilo mogoče nekoliko vplivati na smer padanja.

Po izkušnjah tega poleta sta Hoffmann in Streett zgradila padalo, ki naj bi ga bilo lažje in hitreje ravnati, med drugim s pomočjo manjšega pilotskega padala, ki bi ga zveliko iz njegove vreče. O uporabnosti tega novega modela še ničesar ne vemo, pač pa vemo iz drugih poskusov, da mora biti padalo za letalo nad 1000 kg v splošnem tako veliko, da ga je kar težko spraviti nanj. Zato so poskušali rešiti ta problem z uporabo štirih, petih manjših padal, a ta so stvar tako skomplikirala, da jih ni bilo mogoče praktično uporabiti. Nato

so napravili tako, da bi padalo dvignilo v primeru nezgode samo kabino s potniki, ki so jo morali v ta namen seveda na poseben način skonstruirati.

Ta ideja se je izkazala za izvedljiva. V potrebi ostanejo potniki mirno na svojem mestu, pilot pa potegne za vzvod, ki kabino loči od letala in istočasno sprosti padalo. Poldrugo sekundo pozneje ostavi kabina letalo, pet sekund nato se padalo popolnoma odpre, pilot pa lahko poskusi, da reši letalo samo ali da se spusti iz njega s svojim osebnim padalom. Potniki bi si v veliki večini primerov rešili življenje, ker je glavno in česar doslej ni bilo. Kabina pa se da zgraditi za silo tako, da lahko plava tudi na vodi.

Ameriški polet okoli sveta

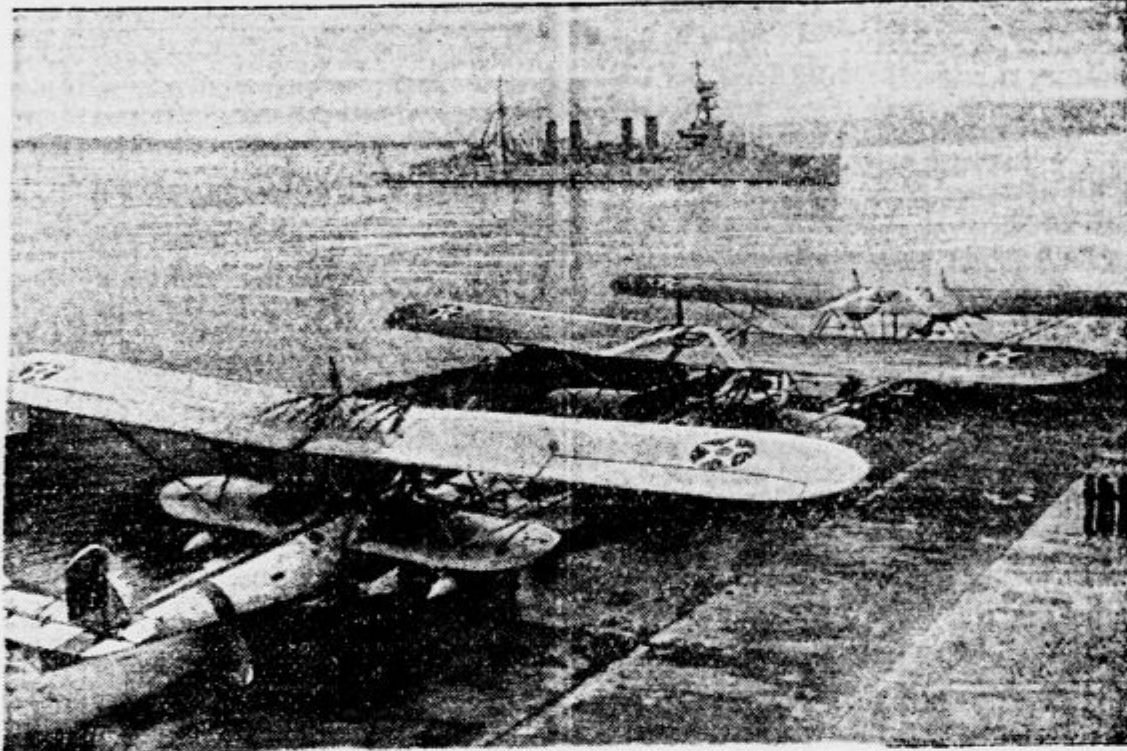
V Kaliforniji je startalo šest ameriških ogromnih letal – Prva etapa z rekordnim uspehom

Te dni je odletelo iz San Franciscu šest ameriških vodnih letal, ki hočejo pod vodstvom poročnika Ginnisa obkrožiti svet. Njih pot gre iz San Franciscu čez Havajsko otočje, potem čez Japonsko, Kitajsko, Indijo, Afriko in Južno Ameriko nazaj v Zedinjene države.

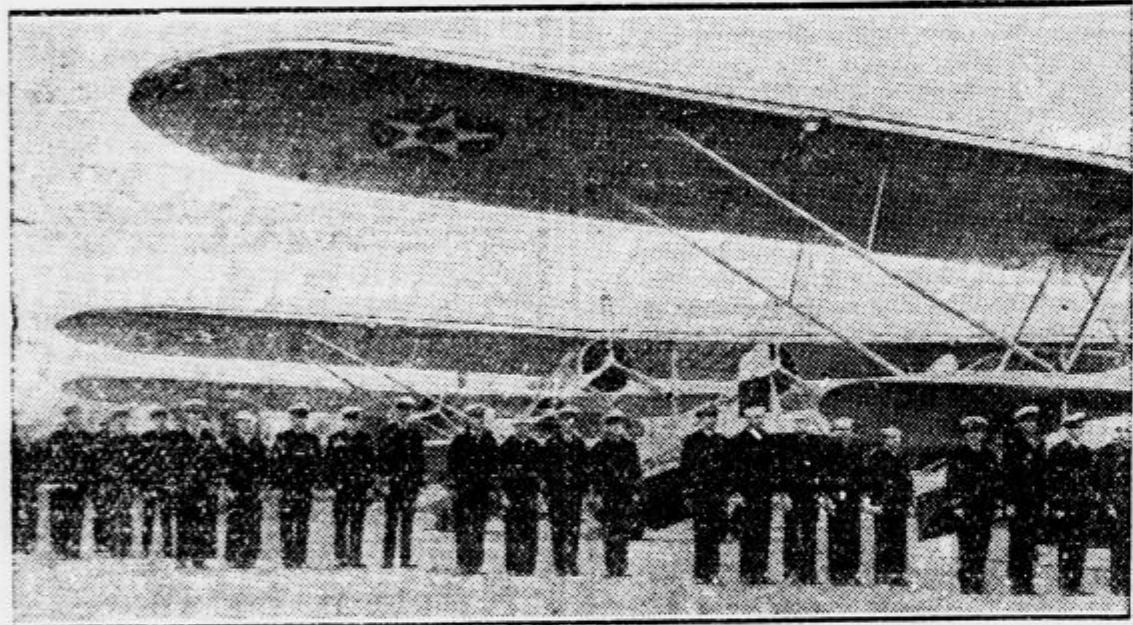
Prvo etapo poleta San Francisco-Honolulu so letala preletela v nepretrganem poletu in so s tem postavila nov rekord v zgodovini letalskih podvigov. Vodja eskadre, poročnik Ginnis je iz Indianopolisa. Krdelo hidroplanov se je dvignilo ob 12 uri 30 minut ameriške časa ter je prispelo na Honolulu natančno po 24 urah 35 minut vožnje.

Dosedanji rekord za nepretrgane proge je imel letalec Ernest Smith, ki je lani preletel progo od Kalifornije do Havajskih otokov v 25 urah 38 minutah. V zadnjem času je skušalo Smithov rekord potolči kar deset letal, ki so se bila napotila čez Tihi ocean. Toda pet aeroplanov je našlo smrt v valovih in pri tem je utonilo tudi sedem letalcev.

Zato je razumljivo, da so ameriško letalsko eskadro sprejeli prebivalci na Honolulu z največjim navdušenjem. Pozdravili so jih

Tri letala eskadre pred startom v San Diego

Po srečnem pristanku v Honolulu

z vsemi ladjami in čolni, kar jih je bilo zasidranih v luki. Značilno je, da si je žel vodja eskadre, poročnik Ginnis takoj, ko je stopil s hidroplana na kopno, a smo cigareto. Izjavil je, da je njegovo krdelo vso pot spremljala gosta megla. Eskadra je napravila kljub temu 2150 milj z rekordnim uspehom. Ginnis poveljuje posadki 22 častnikov in mošt.

Letališče – poročno darilo

V gradu de la Balla, blizu Lillea, se je te dni poročil francoski letalec Michel Detroit s hčerko imovitega tvorničarja Barroisa. Nevesta je letalka kakor njen oče. Prišli pri poroki sta bila general Weygand in še neki drugi francoski letalci.

Nevestin oče je poklonil zetu in svoji hčerki za poročno darilo popolnoma opremljeno letališče s hangarji, delavnicami, radio postajo in vremenoslovno opazovalnico. Novoporočence sta odšla na svatbeno potovanje v Ameriko, kjer bosta gosta Charlesa Lindbergha in njegove žene.

Smrt generala Dubaila

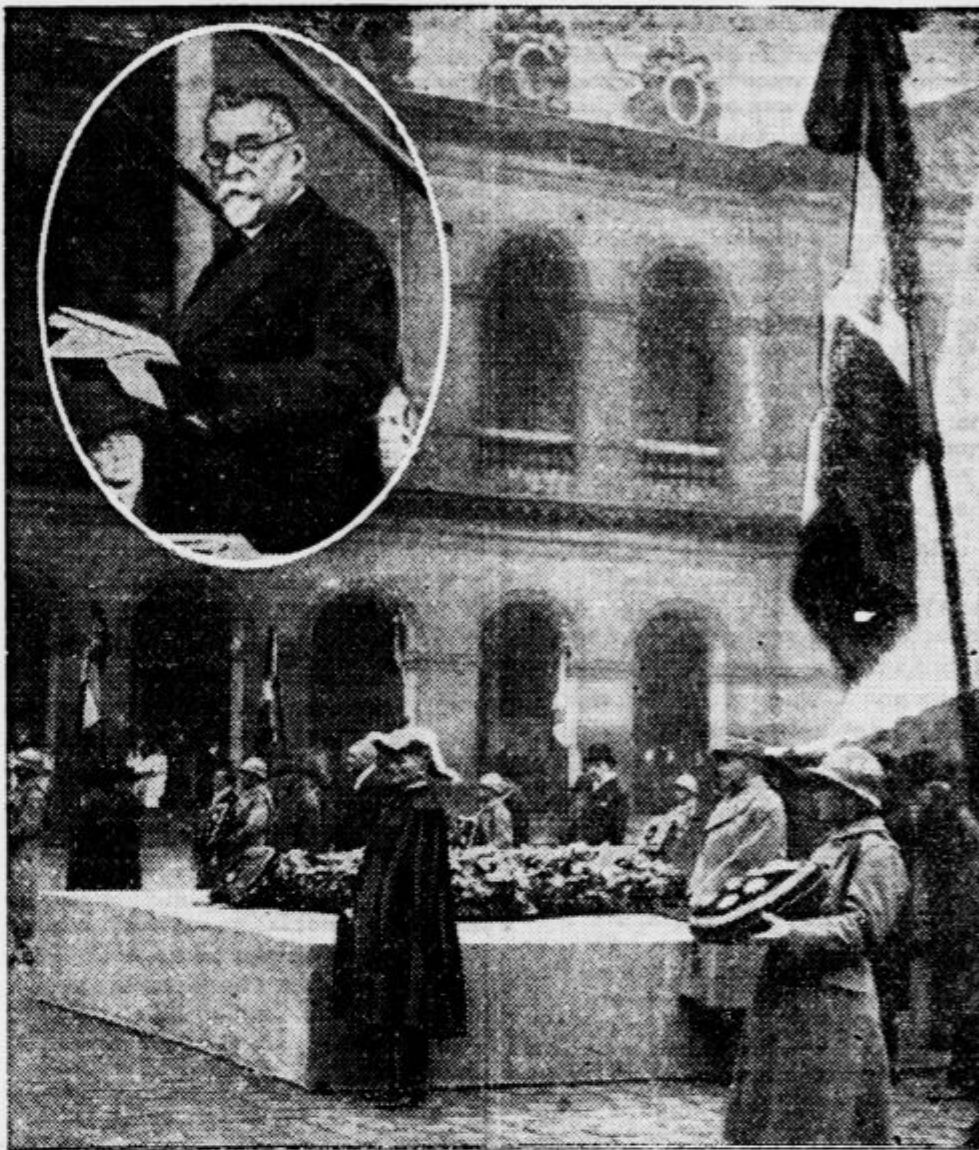
V Parizu je umrl za srčno kapjo francoski general Dubail, veliki kancelar Častne legije.

Pokojnik se je rodil 15. aprila 1851. v Belfortu in je pričel svojo vojaško kariero kot 19leten podporočnik v francosko-nemški vojni 1. 1870. Odlikoval se je zlasti v bitki pri Spichernu. L. 1873. je postal poročnik, 1878. stotnik, polkovnik 1. 1901. Ko je postal 1. 1904. brigadni general, so ga postavili za vodjo znameniti vojni šoli v Saint Cyr, 1908. pa je postal poveljnik 14. divizije v Belfortu. L. 1911. je bil imenovan za šefa vrhovnega vojnega stana in je na tem mestu deloval posebno kot reformator francoskega topništva.

Ze v pričetku svetovne vojne se je odlikoval s tem, da je rešil Nancy pred Nemci, nakar je dobil vrhovno poveljništvo nad vzhodnimi odseki francoske fronte, v marcu 1916. pa mesto pariškega vojaškega guvernerja. Kot veliki kancelar Častne legije je osnoval muzej te ustanove in posneje društvo, ki naj bi krepilo zveze med člani tega reda.

General Dubail

S pogrebu generala Dubaila: spominski govor pravosodnega ministra Raynaldya pred Domom invalidov

POPOLNOMA ZASTONJ

dobite bogato ilustrirano slovensko knjigo:

DR. VLADIMIR TRAVNER

KUGA NA SLOVENSKEM

Podrobnosti v pravkar izšli številki tedenske revije »Življenje in svet«. Cena 2 Bln.

Ženske žrtve pustolovca Staviskega

Prostovoljna smrt grofice Aragonno. Nadaljne žrtve Sleparsjevo poslovilno pismo

Aleksander Stavisky se je oženil prvič tik pred svetovno vojno kot čisto mlad človek. Ta zakon, v katerem je imel Stavisky enega otroka, je bil 1. 1920. ločen. Staviskova žena se je namreč bila seznanila z nekim holandskim farmarjem, ki ji je obljubil, da vzame njo in hčer s seboj v Bata-vijo. Stavisky je pristal na ločitev od svoje žene ter jo je izročil Holancu proti odškodnini dvajset tisoč holandskih goldinarjev. Holanec je plačal zahtevano vsoto. Ko pa se je v Bata-viji poročil z ločeno ženo Staviskovo, je ovdal prejšnjega moža svoje žene francoski policiji zaradi goljufije. Toda policija ni genila niti z malim prstom in stvar se je pozabila.

V Nancyju je živel Stavisky pod imenom marki de Flagellier. Kmaj je imel dostop v najboljšo družbo. Tam se je seznanil s hčerko grofa Aragonno, ki je bila tedaj zaročena z nekim imovitim francoskim inženirjem. Stavisky ji je začel dvoriti in jo tako dolgo begal, da se je zaljubila vanj. Zmešal jo je, da je razdrla zaročbo z inženirjem ter pobegnila z očetovega doma in pribežala k njemu ter ga prosila varstva. Stavisky pa je takoj trdo ravnal z njo, da ga je Aragonno dal opazovati. Razkril je vse njegove sleparije in ga izročil sodišču, ki ga je zaradi njegovih manipulacij obso-dilo na trinaest mesecev ječe. Ko je Stavisky bil že za zapah, je komtesa še vedno verovala vanj. Zaposlovala si je dovoljenje, da ga sme obiskati v zaporu. Ko je stala pred njim, ga je vprašala: »Ali je res to, kar govore drugi o tebi? Je res, da nisi marki de Flagellier?« Stavisky se je zaničljivo nasmehnil, da ga je komtesa pogledala s preplašenimi očmi. »Kdo si, povej vendar?« ga je vprašala. Stavisky je odvrnil: »Pišem se Aleksander Stavisky«. To pojasnilo je tako porazilo komteso, da si je pogrnala na eni glavnih ulic v Nancyju svinčeno v glavo.

L. 1926. je bil Stavisky v Biarritzu. Imel je dosti denarja. Nekaj časa je živel razsipno v hotelu »Mediterranée«. Igral je, zaigral velike vsote. Mnogo časa je prebil tudi na tenišču, tu in tam pa se je vozil tudi z jachtami ameriškega denarnega mogotca Hunta. Na teh izletih mu je stalno drugoval Winifred Hunt. Američanka hči Staviskove je tedaj delal načrte, kako bi preprečil z mrežo finančnih ustanov vso Ameriko. Obetal si je od tega milijonskih dobičkov. Toda nekega dne je počila bomba — Staviskova se obdolžila zasebnih detektivov igralnice sleparske igre. Aretacija je bila skoro

nelzgovibna. Tedaj se je pojavil finančnik Hunt, ki je napel vse sile, da ne pride do škandala. Hunt je daroval igralnici večjo vsoto pod pogojem, da opuste ovadbo. To so mu obljubili in še tisti večer se je Američan odpeljal s svojo hčerko iz Monte Carla. Miss Winifred Hunt pa je imela, preden je z očetom zapustila reviero, polurni razgovor z neko osebo v Biarritzu, katere niso mogli nikoli pozneje izslediti. Umrla je zaradi zastrupljenja z veronalom.

Novembra 1930 je Stavisky srečal v malem, diskretnem kabaretu na pariškem Montmartru diseko Jello Martin, svojo poznajo drugo ženo. Bila je mlada, nadarjena, sveža mladenka. Postala mu je simpatična in ji je poslal rože. Pozneje je prišel ponjo z elegantnim avtomobilom in jo je z vso umetnostjo pretkanega ljubimca pridobil zase. Obetal ji je, da bo napravil iz nje veliko umetnico. Toda Martinova ni bila Parižanka, rodila se je v Alzaciji in je bila zelo trezna ženska. Njen cilj je bila slava.

Stavisky je živel dotlej v skupnem gospodinjstvu z neko madame Minemo. Glede žensk ni bil tankovestnen človek. Ker se je svoje konkubine že naveličal, jo je ponudil Gustavu Tissierju, poznejšemu ravnatelju Credita Municipala v Bayonneu, za ženo.

Vdova Staviskova zapuška policajščice

Pogreb Staviskove: vdova prisostvuje pogrebu ob strani policijskega uradnika

Nakana mu je uspela. Tissier se je ločil od svoje tedanje žene ter je vzel k sebi priljenico Staviskovo.

Tako je bil Stavisky prost in je vzel za ženo Jello Martin. Ta ženska, ki je doživela vsestranski polom svojega moža ter ga je morala celo iskati, ko so mu bili zalezovalci za petami, je igrala v življenju Staviskovega precej skrivnostno vlogo. Zdal se oblasti trudijo, da bi razkrinkale, če je Jello vedela za mahinacije svojega moža in koliko je mogoče sama skrivala njegovih sleparskih činov.

Pariški listi objavljajo tudi pismo Staviskovega, s katerim se je veliki slepar poslovil od svoje žene pred smrtjo. Pismo slove:

»Nepopisno ljubljena žena! Prvič bereš vrstice, v katerih govori vsa moja duša za Tebo. Bila si mi prijateljica, zato smatram za svojo dolžnost, da izginem. Ti veš, kako sem ljubil najine otroke. Vsakemu izmed njih ostavljam pismo, katero jim izročiš tedaj, ko bodo dorasli. Prosim jih, naj me ljubijo, naj umejo, da Te ne smejo obsojati, ker Te razmere silijo, da moraš začeti novo življenje. Takšna je človeška narava. Izginjam na ljubo Tebi in najinim otrokom. Naj ne pozabijo svojega očeta! To, kar bi me zadelo v nasprotnem slučaju, bi me odrgalo od vas za dolga leta, mogoče za vedno. Zato je važnejše, da ti vračam svobodo, kajti nočem, da bi otroci zaradi mene utrpeli kakršnokoli družabno škodo. Prosim Te, vzgajaj jih v pošteno, dostojno ljudi. Ko bodo prekorajili nevarna leta, to je 15. leto starosti, opazuj ju pri vsakem koraku, da se ne odmaknejo od kreposti in da ostanajo vzorni ljudje.

Namenil sem se, da Te pustim v boljšem gnetnem položaju. Vendar zaupam vate, Ker Te poznam, da imaš močno dušo. Uredila si boš malo trgovino, ki ti bo olajšala položaj v življenju in ti pomagala vzgajati najine otroke.

Ce pomislim, koliko denarja sem imel na razpolago in v kakšnem položaju Te zapuščam, mi je težko pri srcu... To je tudi vzrok, da odhajam na to pot. Tvoj Aleksander.

Ševčik resno bolan

Sloviti češki goslaški pedagog mojster Otokar Ševčik, ki živi v Pisku, je zadnje dni hudo zbolel. Hripa ga je priklenila na posteljo. Ker je mojster že v 82. letu, se njegova okoliščina povsem upravičeno boji za njegovo življenje.

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova c.

Vodljive torpedovke

»Daily Herald« poroča, da je angleška admiraliteta nedavno sklenila poskuse s vodljivimi torpedovkami. Torpedovka, ki jo žene dva Dieslova motorja, reže valove s brzino 40 vozlov na uro. Pri tej brzini je torpedovko skoro nemogoče obstreljevati.

Poskusi so pokazali, da ima ta tip ladij velikansko bodočnost. Angleška admiraliteta je nadalje v posesti naprav, ki omogočajo odstreljevati torpede na velike daljave, razpolaga pa tudi s pripravami za polaganje bomb v morju.

A NEKDOTA

Znani dunajski pianist Grünfeld je dal nekoč koncert z nekim drugim klavirskim virtuozom. Po koncertu ga je srečal znanec in ga vprašal, kako igra njegov sokoncertant. »Ah, je odvrnil Grünfeld, »ta premaguje najlažje partije z največjo težavo.«

VSAK DAN ENA

»Toda vaš lovski list je od lani!«
»Da, toda lahko vam zaupam, da lani sploh nisem streljal!«
(Le Rirec)

Sokolstvo

Zbor matice gorenjskih sokolskih društev

Kranj, 15. januarja. V četrtek se je vršila v Narodnem domu glavna skupščina matice gorenjskih sokolskih društev. Zbor je otvoril starešina br. Završnik in v uvodu izklical pozdrav Nj. Vel. kralju Aleksandru, Nj. Vse. prestolonasledniku Petru in prvemu podstarešini br. Ganglu. Spomnil se je s toplo besedo tudi pokojnih sokolskih voditeljev in umrlih članov bratov Tavzesa, Omerca in Koobeka in sestre Majdečeve ter prešel nato na delovanje v preteklem letu, ki je bilo prav vsestransko in obilno. Ob zaključni besedi se je dotaknil tudi pretečega vprašanja stihote Narodnega doma.

Po prečitani poslanici svedra je izpregovoril sreski načelnik br. Fran Ogrin, ki je v jedrnatih besedah podčrtal pot in smisel poslanice.

Zatem so funkcionarji društva podali svoja poročila. Tajnik br. Česenj je poročal podrobno o vseh prireditvah in nastopih v minulem letu in o notranjem poslovanju in delu. Novih članov je pristopilo nad 100. Razveseljivo je, da večina novega članstva izhaja iz delavskih vrst. Zelo zanimivo je bilo poročilo načelnika br. Zebreta. Vse delo v telovadnici je bilo usmerjeno za zlet v Ljubljani in druge javne nastope. Telovadci in telovadke so sodelovale odlično tudi pri župnih lahkoatletskih tekmah, plavalnih in smučarskih tekmah in odbojki. Obisk telovadnice je bil približno tak kakor prejšnje leto. V zadnjem času pa je onarženo zelo velik prirastek pri članicah. Prosvetno delo, ki ga je vodil br. Marčun, je bilo bolj živahno kakor prejšnje leto. Vršila se je tudi prosvetna šola za novo članstvo. Za socialni in narodnoobrambni odsek je poročal ravnatelj br. Dolar. Socialni odsek je vršil po večini posredovalno službo za delo. Pokrenila se je tudi akcija za Trbovlje in Hrastnik, ki je prinesla 3375 Din. Delo obrambnega odseka pa je tesno zvezano s tukajšnjo podružnico CMD in Braniborom. Tudi glasbeni odsek pod vodstvom šolskega upravitelja br. Sepaherija je marljivo deloval. Pevski zbor in orkester vodi vodja glasbene šole br. Fakin. Odsek je sodeloval pri vseh prireditvah. Društvo poziva vse brate, ki imajo veselje do glasbe, da pristopijo. Da je društvo varčevalo v vsakem pogledu, je bilo razvidno iz gospodarskega poročila br. Šturma in blaginjskega poročila, ki ga je podal br. Štepihar. Kljub slabim razmeram je finančno stanje društva še dokaj zadovoljivo.

Po poročilih je starešina br. Završnik prešel takoj na delovni načrt za tekoče leto. Iz tega načrta je razvidno da bo delovanje društva še intenzivnejše kakor lani. Več predlogov socialnega, prosvetnega in narodnega odseka je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Pri volitvah je bil izvoljen za majhnimi izjemami vse stari odbor s starešino br. Završnikom na čelu, ki mu je članstvo priredilo ob koncu viharne ovacije.

Novomeški Sokol je podal obračun svojega dela

Novo mesto, 15. januarja. Te dni se je vršil v Sokolskem domu občni zbor novomeškega Sokola, ki ga je otvoril stariša br. Marincič in se v uvodu spomnil umrlih članov inž. Bačoha, Kokiča, Smoleta, sodnika Kobeta in inspektorja Meršola. Po prečitani zavezni spomenici so sledili referati posameznih funkcionarjev.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal br. Ogrin, je posneti, da je društvo lepo napredovalo. Vsi odseki so vse leto živahno delovali. Osnovni sta bili v območju društva tudi dve novi četi: v Prečni in St. Petru.

Po blaginjskem poročilu br. Spilhala se je prosvetar profesor br. Jarc v uvodu spomnil umrlega prosvetarja br. profesorja Kovača, ki je vse prosvetno delo novomeškega Sokola z veliko požrtvovalnostjo dvignil in mu dal smerice, po katerih naj bi stopali njegovi nasledniki. Odbor je med drugim priredil 14 prosvetnih večerov, s predavanji in predvajanja skiptičnih slik in krajšimi kulturnimi filmi. Po cenitvi se je teh večerov udeležilo okrog 3200 članov in članic. Kinematografski odsek izkazuje 13500 Din dohodkov z 18000 Din dobička, kar pa se še ne more smatrati za čisti dobiček, ker odpade precejšnji del iz vsote na amortizacijo. Iz poročila neumornega načelnika br. Papeža je sklepato, da je že skrajni čas, da se zahtevi po letnem telovadski upodi. Statistika navaja 309 članov, 116 članic, 63 diških in 52 obrtnih naraščajnikov, 50 diških in 18 obrtnih naraščajnic, 133 dečkov in 61 deklic. Na zborovanju, ki se je vršilo brez vsake debate, je bila izglasovana lista, ki jo je sestavil odbor.

Pri volitvah je bil za majhnimi izjemami izvoljen stari odbor. Odstopila sta zaradi prevelike zaposlenosti le dosedajni agilni načelnik br. Papež, katerega posle je prevzel br. Valentinič Tone in načelnica s. Iva Adamčeva, katere naslednica je s. Mica Murničeva.

Tekme ljubljanskega okrožja

Ljubljana, 15. januarja. Smučarske tekme ljubljanskega sokolskega okrožja so se vršile v nedeljo na Škoflji. Velika udeležba kaže nagel napredek, tako da bomo kmalu lahko ugotovili, da je vsak Sokol-telovadez tudi smučar. Uspehi tekem so zelo zadovoljivi in kažejo dobro in sistematično vadbo.

Okrožnih tekem so se udeležile edince: Ljubljanski Sokol, Ljubljana II., Ljubljana III., Ljubljana IV., Ljubljana—Šiška, Zg. Šiška, St. Vid, Vič, Moste, Polje, Dol, Kresnice, Litija—Šmartno in Ponoviče—Sava. Člani so tekmovali v teku na 12 km, članice in moški naraščaj na 7 km, ženski naraščaj na 3 in pol km in moška deca na 2 in pol km. Udeležba je bila: članov 40, članic 5, moškega naraščaja 49, ženskega naraščaja 15 in moške dece 47, skupaj 156 tekmovalcev-alk.

Uspehi: člani 12 km: 1. Bračič Mirko (Ljubljana IV.) 1:13.15, 2. Tičar Marjan (Vič), 3. Burger Josip (Ljubljana III.), 4. Pukl Franc (Ljubljana II.). Članice 7 km: 1. Huber Milena (Ljubljana II.) 1:01.31, 2. Stanič Marija (Ljubljana II.), 3. Puš Muca (Ljubljana II.), 4. Hrestnik Mira (Ponoviče—Sava). — Moški naraščaj 7 km: 1. Podkraj-

šek Dinko (Ljubljana II.) 43.03, 2. Malnarčič Jože (Ljubljanski Sokol), 3. Marinko Maks (Ljubljana—Šiška), 4. Bergant Janez (Ljubljana—Šiška). — Ženski naraščaj 3 in pol km: 1. Brelih Vlasta (Ljubljana III.) 19.18, 2. Dolhar Anice (Ljubljana II.), 3. Kopač Mara (Ljubljana II.), 4. Jurjevič Jelka (Ljubljana IV.). — Moška deca 2 in pol km: 1. Lavrenčič Jože (Ljubljanski Sokol) 11.22, 2. Košmrl Milan (Ljubljanski Sokol), 3. Grušen Viljem (Vič), 4. Ravš Milan (Vič).

Proga za člane je bila: Lanišče — Bucihar — Huda polica — Sap — Šmarje — Repče — Pleše — Lanišče. Za članice in moški naraščaj: Lanišče — Bucihar — Huda polica — Sap — Razdrto — Lanišče. Za moško deca in ženski naraščaj pa v ovinkih Lanišče — Bucihar — Lanišče.

Sokolske župne smučarske tekme v Velenju

Celje, 15. januarja. II. sokolske župne smučarske tekme so se vršile v nedeljo 14. t. m. v Velenju ob krasnem vremenu in zelo lepi udeležbi. Tekmovalo je 43 članov, 6 članic, 28 višje-oddelka moškega naraščaja in 30 nižje-oddelka, 10 ženskega naraščaja, skupaj 117 tekmovalcev.

Rezultati so naslednji: člani na 18 km dolgi progi: I. mesto Vinko Podjed, Zagorje 1:23.55; II. Franjo Planinšek, Trbovlje 1:26.40; III. Anton Pirč, Trbovlje 1:27.30. Moški naraščaj višji oddelek: I. Branko Golob, Zagorje na 8 km dolgi progi 44 min. 13 sek.; II. Rado Cepelnik, Velenje 54.25; III. Valter Galof, Šostanj 56.40; nižji oddelek: na 4 km dolgi progi: I. Miha Tomhauser 24 min. 34 sek. in Edc Zevart, oba iz Velenja, isti čas; II. Ciril Snegu, Velenje 24.49; III. Maks Podpečan 25.08. Članice: 4 km dolga proga: I. Ana Čebelova, Celje 27.47; II. Edita Bizjakova, Celje 33.19; III.

SPORT

Gorenjski smučarji bodo tekmovali na Bledu

Gorenjski zimsko-sportni podsavez bo polagal račun svojega dela v soboto 20. in nedeljo 21. t. m. Kot torišče vseh svojih prireditev si je izbral biser Gorenjske Bled. Ob tej priliki si dovoljuje uprava GZSP aperlirati na prebivalstvo gorenjskega kota, da se teh naših prireditev polnoštevilno udeleži in s tem dokaže, da je smučarski sport res nacionalen. Pričakujemo od prebivalstva Gorenjske, da pohiti pogledat, kako vzgajamo in koliko so napredovali naši smučarji od pretečene sezone. Napočno bi bilo, ako bi se prebivalstvo v tako važnih dnevih mislilo, da je taka prireditev samo notranja zadeva podsaveza in posameznih tekmovalcev, ki žrtvujejo vse za ta lepi sport. Prebivalstvo se mora zavediti, da nastopijo tekmovalci iz njih vrst in takrat je sveta dolžnost vseh, da jih podprejo s svojo prisotnostjo in s tem manifestirajo za svoje smučarje in obenem dokumentirajo, da tudi pozimi nima Jugoslavija lepših krajev, kot jih ima naša Gorenjska. Pridite vsi in prisostvujte v čim večjem številu prvenstvenemu tekmovanju za prvenstvo GZSP.

SK Leske in Triglav vršita vse priprave, tako da bo potek in organizacija celokupne prireditve brezhibna. Zagotovljena je polovična vožnja. Nastanitve gostov je v rokah posebnega odseka sportnega kluba na Bledu, ki bo skrbel, da bo zadovoljil vse. Prehrana bo mogoča pri vseh restavracijah po globoko znižanih cenah. Darila in trasa proge bo razstavljena od 16. t. m. v izloži mr. ph. Jože Zabarja na Jesenicah. Med darili je: darilo podsaveza, darilo Zdravstvene komisije, darilo Gostilničarske zadrage, darilo blejskih hotelierjev in celo vrsto plaket (vse iz Bleda), darilo »Alpinez« iz Ljubljane itd. Vsi tekmovalci morajo biti na Bledu v soboto 20. t. m. ob 12.

Podsavezna uprava pričakuje od vseh funkcionarjev in tekmovalcev zanesljivo točno udeležbo in strogo sportno disciplino. Pridite, pohitite na Bled vsi, saj vas bo sprejel Bled z vso bratsko ljubeznijo in vam preskrbel dovolj zabave in razvedrila po najnižjih cenah.

Smučarski praznik v Mežiški dolini

Prevalje, 14. januarja. Kadar se objavi, da bo pozimi ta in ta dan oskrbovana kočna na Uršlji gori, tedaj vedno zvalovi vse smučarski svet v Mežiško dolino. Je namreč to alarm za tradicionalno alpsko tekmo v smuku z vrha Uršlje gore v Kotlje, oziroma Guštanj. Tu di letos so se začeli že v soboto zgrinjati od vseh strani tekmovalci v prijazni turistijski dom na Uršlji gori, ki je bil v soboto zvečer nabito poln.

V nedeljo zjutraj ob 8. je na vrh pred domom spustil starter g. Enci 18 tekmovalcev na 15.5 km dolgo progo, ki je vodila z vrha Uršlje gore 2.5 km po alpskem svetu, 1 km dolgo gozdno progo, nakar je dosegla odprte terene vožnja Uršlje gore, po katerih je vodila 12 km do cilja v Guštanju. Na trgu v Guštanju pa je vsakega tekmovalca pozdravila godba in množica domačinov. Na preglednih mestih pa se je trio gledalcev, ki so z vidnim zanimanjem opazovali potek tekme.

V gostilni Civitanje je po končani tekmi g. Tomažič razglasil rezultate, ki so bili naslednji: 1. Zdravko Stangel (Maraton, Maribor) 42:01, 2. Egon Letner (Rapid) 46:07, 3. Herman Stropnik (SPD, Slovenj-gradec) 46:37, 4. Alojz Krajger (SPD Prevalje) 47:04, 5. Kurt Voller (MSK) 47:05, 6. Maks Golob (SPD, Mežica) 47:38, 7. Ervin Kralj (SPD, Slovenjgradec) 47:48, 8. Ernest Ledinek (Guštanj) — Kotlje 48:07, 9. Josip Stefič (Guštanj-Kotlje) 48:35, 10. Franc Siherle (SPD, Mežica).

Popoldne pa so se začele zgrinjati od vseh strani smučarske množice v Prevalje. Izpred hotela Ahac je krenila več tisočglava armada smučarjev in prijateljev zimskega sporta z godbo na čelu proti novi skakalnici, ki jo je z izredno požrtvovalnostjo postavil sportni odsek SPD Prevalje. Dolgo, naporno delo je bilo v nedeljo kronano s prvo večjo prireditvijo in sicer je bila medklubna propagandna skakalna

Dora Ograjenškova, Velenje 33.48. Ženski naraščaj je prevzela napočno progo oziroma je progo skrajšal, zato ni bil priznan.

Lepo sokolsko slavlje v Semiču. S skrajraj prav otroškim veseljem se je pripravljalo semiško sokolsko društvo, da proslavi na dostojen in prisrčen bratski način petdesetletnico svojega zaslužnega tajnika br. Toneta Severja. V nedeljo se je vršil občni zbor Sokola v Semiču na posebno slovesen način. Poleg vsega članstva domačega društva so prisostvovali še zboru zastopnikov župe in saveza ter okoliških društev. V lepo okrašeni solski dvorani se je izvršil najprej občni zbor pod predsedstvom br. staroste Raspočnika. Po tem delu je sprejel zaslužni tajnik br. Sever čestitke od župe, saveza in domačega društva, ki so mu izročili krasen kip telovadca, diplomu saveza Sokola kraljevine Jugoslavije in mnogo lepega cvetja. P. oti večeru pa so se zbrali vsi številni prijatelji pri Sepaherju, da so tam v prijatni družbi zaključili lepo slavlje in se ob sviranju izvrstnega domačega tamburaškega zbora tudi malo poveselili. Vsa slovesnost je bila tako lepa in tako prisrčna, da je lahko vsakdo videl, kako spuštujejo Semičani vztrajno delo, ki ga vrši agilni Tone med Semičani že skoraj četrt stoletja in ki je baš začelo kazati tudi že krasne sadove. Krona njegovega dela bo pa najbrž zgrajena še tekom tega leta, ko si bosta postavila Sokol in gasilska četa svoj lastni dom. Bilo je borbe in dela, ali sokolska vztrajnost je zmagała in gre svojo zmagovito pot v korist naroda in domovine naprej.

Sokolska četa v Spuhlji pri Ptujju je imela 5. t. m. redni občni zbor. Kljub temu, da je bila četa ustanovljena šele pred meseci, kaže že lep napredek pod starostovanjem br. Ivana Čeha in načelnika Jožefa Kureta. Dodaž šteje 30 članov. Občnega zbora se je udeležilo nad 100 zborovalcev, kar je dokaz vidnega napredka sokolske ideje na deželi. Četi manjka samo telovadnih prostorov za zimo, poleti pa si bo zgradila lastno letno telovadišče ob Dravi. Uprava čete je izključno v rokah kmečkih fantov.

tekma, pri kateri so startali člani SPD Prevalje in Mežica, SK Guštanj-Kotlje, MSK in SK Rapid. Kot sodnik je fungiral delegat MZSP g. Aljančič. Njegove odločitve sicer niso bile vedno v skladu s predvajanim znanjem tekmovalcev. Po tekmi so bili v hotelu Ahacu razglašeni rezultati in razdeljeni darili. V senjorski skupini je zmagal domačin Josko Savrič z 56.4 točkami (12 in 12.5), 2. Maks Golob iz Mežice 43.4. V juniorski skupini je zmagal Boris Skapin iz Maribora, ki je dosegel 46 točk (13 in 13 s padcem), drugi je bil Milko Vodenik s 44.8 točk. Pri naraščaju pa je zmagal Kristijan Voller pred Egonom Letnerjem; od najmlajših je zmagal Franc Krasnik.

Zvečer se je vršil sestanek delegatov smučarskih klubov cele Mežiške doline, na katerem so se sklepale podrobnosti o smučarski tekmi, ki jo ti klubi priredijo v nedeljo s startom v Kotljah in ciljem v Mežici.

Službeno iz Sekcije ZNS. Seja upravnega odbora danes ob 18.30 v kavarni »Evropa«.

Ljubljanski zimsko-sportni podsavez ima drevi ob 20. v restavracijskem prostoru Emone sejo tehničnega odbora, na katero se vabijo g. Predalič, Vučnik, Tinta, Hayne, Marinko, Jelenič, Iskra, Subic, Kajfež, Steiner, Hartman Ivan (Reka), Krelj, Furlan, Milavčič Stane in Matko, Kuhar, Hartman Kamilo, Pipenbacher Gojko, Omerza, Vogrič, Zvar, Koruza, Tarasov, Smuc. Vsi in sigurno.

Smučarski izleti SPD. Zimsko-sportni odsek SPD priredi v soboto 20. t. m. in v nedeljo 21. t. m. skupni smučarski izlet na Kravec in na Orožovo koč. Skupina izleta na Kravec: Odhod z glavnega kolodvora v Ljubljani v sredo 20. t. m. z vlakom ob 13.43. Povratek v nedeljo z vlakom iz Kamnika ob 17.25; vodja skupine je g. Marsel; cena izleta na Kravec je 38 Din (železnica, prenočišče na skupnem ležišču, večerja, zajtrk in kosilo). Skupina izleta na Orožovo koč: odhod v soboto 20. t. m. z vlakom s kolodvora v Ljubljani ob 18.40. Povratek z vlakom iz Bohinja v nedeljo 21. t. m. ob 17.45; vožnja po železnici za polovico ceno, prenočišča znaša 10 Din. Hrano je treba vzeti s seboj. Udeležbo za izlet na Kravec oziroma na Orožovo koč je treba prijaviti najdalje do petka 19. t. m. v pisarni SPD, palača Grafike, Masarykova cesta, telefon 2963.

Smučarska tekma v Predvorju. 21. t. m. priredi Tujsko-prometno društvo v Predvorju smučarsko tekmo na idealni progi okrog 15 km. Start in cilj sta pred penzijo »Grintovcem«. Pričetek tekmovanja bo ob 14. Smučarji, ki bi jih veselilo tekmovalje, naj se priklase vsaj do 21. t. m. do 13. ustenmo ali pismeno na gornji naslov. — Prijavnina znaša 5 Din. Prvoplasiranim se razdele nagrade. Popoldne ob 15. smučarski avselica v prostorih penzije »Grintovca« (Wurzbach). — Vsi smučarji, ki se zanimajo za beli sport, v nedeljo v Predvorju Vstopnine k veselici ne bo.

Vsem smučarskim klubom in odsekom izjavljam, da sem sklenil zaradi preslabih diapaizitivov opustiti vsa nadaljnja predavanja. — Robert Kump.

I. motokijöring in skikijöring v Mariboru se bo vršil 21. t. m. ob 14. na dirkališču Tezno pri Mariboru. Prirediljo ga Mariborski zimsko-sportni podsavez, Motosekcija »Perunc«, Kasaško društvo Maribor. — Vozi se po predpisih internacionalnega in nacionalnega sportnega pravilnika, to je FICM, NSP, P, SMK, JZSS. Proga meri 1000 m. Pravico udeležbe imajo vsi smučarji včlanjeni pri JZSS, motoristi včlanjeni pri SMK k. J. in jahači, včlanjeni pri Kasaškem društvu v Mariboru. Prijavnina znaša 10 Din in se ne vrne. Nagrade so častne. Za vsako kategorijo (skupino) je razpisana po ena nagrada in po več diplom. Prijave sprejema načelnik motosekcije »Perunc« g. Oton Črepnik, Maribor, Meljska cesta 2. Vsak prijavitelj tekmuje na lastno odgovornost ter odklanja prireditelji vsako povrnitev za nastale poškodbe lastne ali tujih oseb in imetja. Vsak tekmovalc je odgovoren za se, kar potrjuje s podpisom in oddajo prijave. Vodstvo tekme si pridržuje pravico spremembe razpisa. Tekmovalci se morajo brezpogojno pokoriti vodstvu tekme. Protesti se morajo vložiti 20 minut po končani točki vodstvu

tekme ter priložiti takso 50 Din, katere v primeru zavrnitve protesta zapade. Proti razsodbi vodstva tekme in razsodišča ni priziva. Protesti so izrecno izključeni proti odmeri časa in določbam tekme. Kategorije motorjev: A. do 500 ccm 3 krogi, B. nad 500 ccm 3 krogi, C. prikolice nad 500 ccm 3 krogi, za finale A. in B. 3 krogi.

Nogometna tekma za zimski pokal. Poleg tekem, čijih rezultate smo objavili v ponedeljkovi številki, se je odigrala v Domalah tekma za zimski pokal med ljubljanskim Slovanom in domačim moštvom SK Domžal. Zmagal je Slovan s 6:2 (2:0).

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijskega direktorija v klubskem tajnistvu. Gg. Kralj, Stanko, inž. Debeljak, dr. Birs se naprošajo, da se seje udeležijo. Ob 17. trening za igralce juniorske in prve skupine, ki imajo čas. Ob 18.30 strogo obvezen trening liginega in prvega moštva. Zemljak, Erman, Bertonec in I in II sigurno.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Drevi ob 19. bo v telovadnici osnovne šole na Grabnu (Čojzova cesta) gimnastični trening pod vodstvom trenerja g. Dobovška. Dvignite legitimacije za 1. 1934 pri blagajniku sekcije g. Ostermanu in poravnajte članarino. Sestanek celokupnega članstva sekcije bo v četrtek 18. t. m. ob 19. v klubski sobi kavarne »Evropa«. — (Hazen-ska in ženska lahkoatletska sekcija.) Danes ob 18.15 gimnastični trening v telovadnici na Ledini. Vhod skozi vrt iz Kotnikove ulice. Trening je obvezen za vse. Opozarjajo se zlasti Hafner, Ivica, Vlasta, Angelca, Boža, Marta, Lidija, Silva, Slapar. Pri današnjem treningu se mora poravnati vsa zaostala članarina in nova članarina za januar.

TSK Slovan. Danes ob 20. v gostilni »Sokol« izredno važna odborova seja. Vsi odborniki naj se udeležijo brezpogojno.

Radio

Sreda, 17. januarja. LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Komorna glasba radio - kvinteta. — 18.30: Radio-orkester. — 19: Ob 100letnici Josipine Turnograjske (Vera Dostalova). — 19.30: Literarna ura. — 20: Pevski koncert g. Jilija Betetta s spremljevanjem orkestra. — 20.45: Koncert komornega tria (gg. Trost, Müller, Svetel). — 21.45: Kvartet mandolin. — 22.30: Čas, poročila.

BEOGRAD 16.30: Lahka glasba. — 19: Orkester. — 19.20: Pesmi. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22: Lahka glasba na ploščah. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20: Koncert iz Ljubljane. — 22.15: Godba za ples. — PRAGA 19.35: Prenos iz Brna. — 20: Koncert pevskega zbora in orkestra. — BRNO 19.35: Lahka godba. — 20: Godba na pihala. — 21: Orkestralni koncert. — VARSAVA 20: Koncert simfoničnega orkestra. — 20.30: Pesmi. — 21.15: Moderna klavirska muzika. — 22: Godba za ples. — DUNAJ 12.30: Plošče. — 17.05: Sodobni avstrijski skladatelji. — 18.55: Godba na pihala. — 20.30: Literarni program. — 22.15: Koncert orkestra. — BERLIN 19: Narodne pesmi. — 21: Beethovenova III. simfonija. — 22.50: Pesmi. — 23: Prenos iz Königsberga. — KÖNIGSBERG 20.05: Prenos iz Berlina. — 23: Beethovenova komorna skladba. — MOHLACKER 19: Vojška godba. — 21: Beethovenov koncert. — 23.45: Lahka godba. — BUDIMPESTA 19.30: Prenos opere iz gledališča. — 22.40: Orkestralni koncert. — 23.15: Plošče.

VSAK GOSTILNIČAR IN RESTAVRATER

postrezi s pristnim

BERMET - VINOM

Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI Najizvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Razpis

Stavbna dela za zgraditev dveh rečnih pragon in obrežnega zavarovanja ob elektrarni v Stahovici razpisuje Meščanska korporacija potom pismene licitacije. Ponudbe je vložiti do 23. jan. 1934.

Razpisni pogoji in načrti so na razpolago v pisarni Meščanske korporacije Kamnik. 2181

Zahvala

Vsem, ki so kakorkoli sočustvovali ob priliki nenadne izgube našega ljubega in nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta in svaka, gospoda

Ivana Polanca

Izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni prisotnim vojakom za prvo pomoč, pred duhovščini ter vsem onim, ki so spremili našega blagega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, Trbovlje, Maslovare, dne 15. januarja 1934.

1346 ZALUJOČI OSTALI

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je gospod

Josip Ulčakar

profesor trgovske šole in bančni ravnatelj v p.

v ponedeljek, dne 15. januarja 1934, ob ¼4. uri zjutraj, po daljši mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 72. letu svoje dobe za vedno zatislil svoje blage oči.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v sredo, dne 17. januarja, ob 16. uri iz mrtnišnice v Radvanju.

Sv. Maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 18. januarja, ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Nova vas pri Mariboru, dne 15. januarja 1934.

ANICA KAVEAN in FANI BRANDL.

Filip Marn

elektrotehnik

danes vsled smrtne nesreče za vedno zatislil svoje oči. Pokojnika ohranimo kot vzornega moža in zvestega tovariša v trajnem in častnem spominu. Naj v miru počiva.

Grosuplje, dne 15. januarja 1934.

Ravnateljstvo, uradništvo in nameščenstvo tovarne motvoza in vrvarne Grosuplje, uradništvo in nameščenstvo tovarne motvoza in vrvarne Grosuplje.

28

Roman

»Za Boga!«

«Kdo govori?»

Van Aldin se je nekam ostro otresele dobromiselnih izrazov so-

je strašno presunila, a zdaj se je vendar že toliko zbrala, da je zmožna pametno povedati svojo zgodbo.«

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ost-
roma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.